

Í hesum tilmæli verða (S) = Sjóvinnuútbúgvingarnar viðgjørðar fyri seg (síða 30-45) og hinar fyri seg (A, H, T, F, U og P) (síða 8-29).

.....

MEGINREGLURNAR ERU Í STUTTUM HESAR:

- 1) Útbúgvingarnar byggja allar á 9. flokks prógv úr fólkaskúlanum.
- 2) Summar útbúgvingar byggja á eitt støðisár. Hetta árið kann vera 10. flokks prógv úr fólkaskúlanum, eitt støðisár á tí ávísa skúlanum ella annað líkandi, t.d. eitt háskúlaskeið her ella í øðrum londum ella holla starvslæru.
- 3) Øll, ið koma úr fólkaskúlanum við einum 9. flokksprógv skulu hava rætt til eina framhaldandi útbúgving, óansæð val av lærugreinum úr fólkaskúlanum. Meting um upptøku verður gjørd út frá próvúrslitinum og samrøðu við umsøkjara.
- 4) Um næmingur skiftir útbúgving, skal tað, sum hann hevur tikið í einari útbúgving, koma honum til góðar í hinari (Meritt-yvirføring).
- 5) Yrkisútbúgvingarnar skulu styrkjast, soleiðis at tær allar skulu kunna føra til hægri útbúgvingar. Um onkrar lærugreinir tørvar, skulu tær kunna takast sum einstakar lærugreinir.
- 6) Útbúgvingarnar skulu kunna nýtast í øðrum londum.
- 7) Fleiri yrkisútbúgvingartilboð til konufólk.

UPPSKOT UM STAÐ

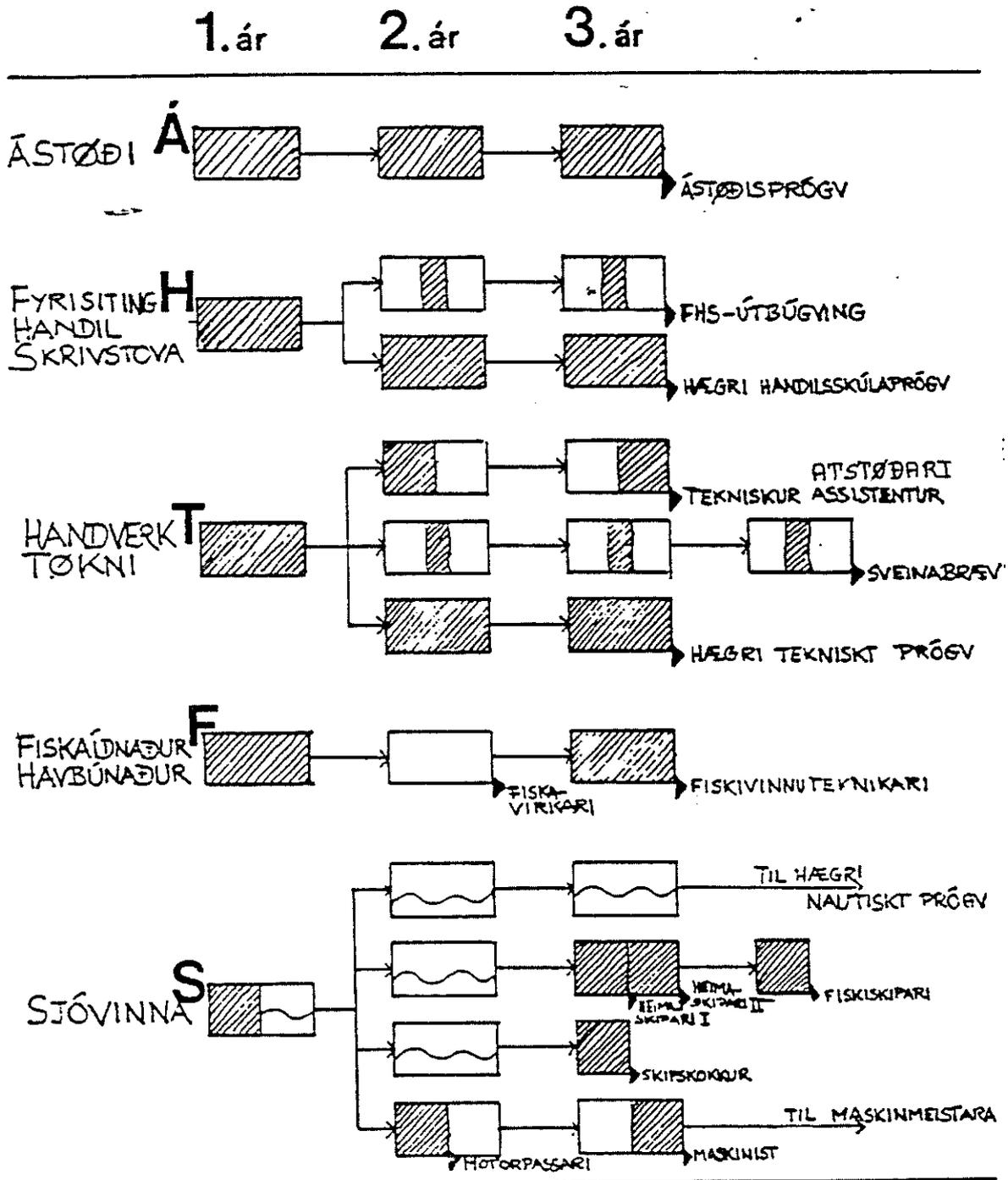
* : Merkir nýtt stað.

(Sí talvu 3 á síðu 7)

- A: Høvuðsstøð í Tórshavn og í Gøtu ella á Kambsdali. Deildir í Klaksvík, Suðuroy og Vágum*.
- H: Høvuðsstøð í Tórshavn og á Kambsdali. Deildir í Suðuroy*, Vágum* og í Klaksvík*.
- T: Tórshavn og Klaksvík.
- F: Høvuðsstøð í Rúnavík*. Deildir í Suðuroy* og Vágum*.
- S: Tórshavn, Klaksvík og Suðuroy*.
- U: Í Sandoy*.
- P: Í Tórshavn*. Møguliga í Vágum*.

UPPSKOT TIL NÝGGJAN BYGNAD OG NÝGGJAR ÚTBÚGVIINGAR VERÐUR UMRØTT SEINRI UNDIR TEIMUM YMISKU HØVUÐSÚTBÚGVIINGUNUM.

UPPSKOT UM BYGNAÐ



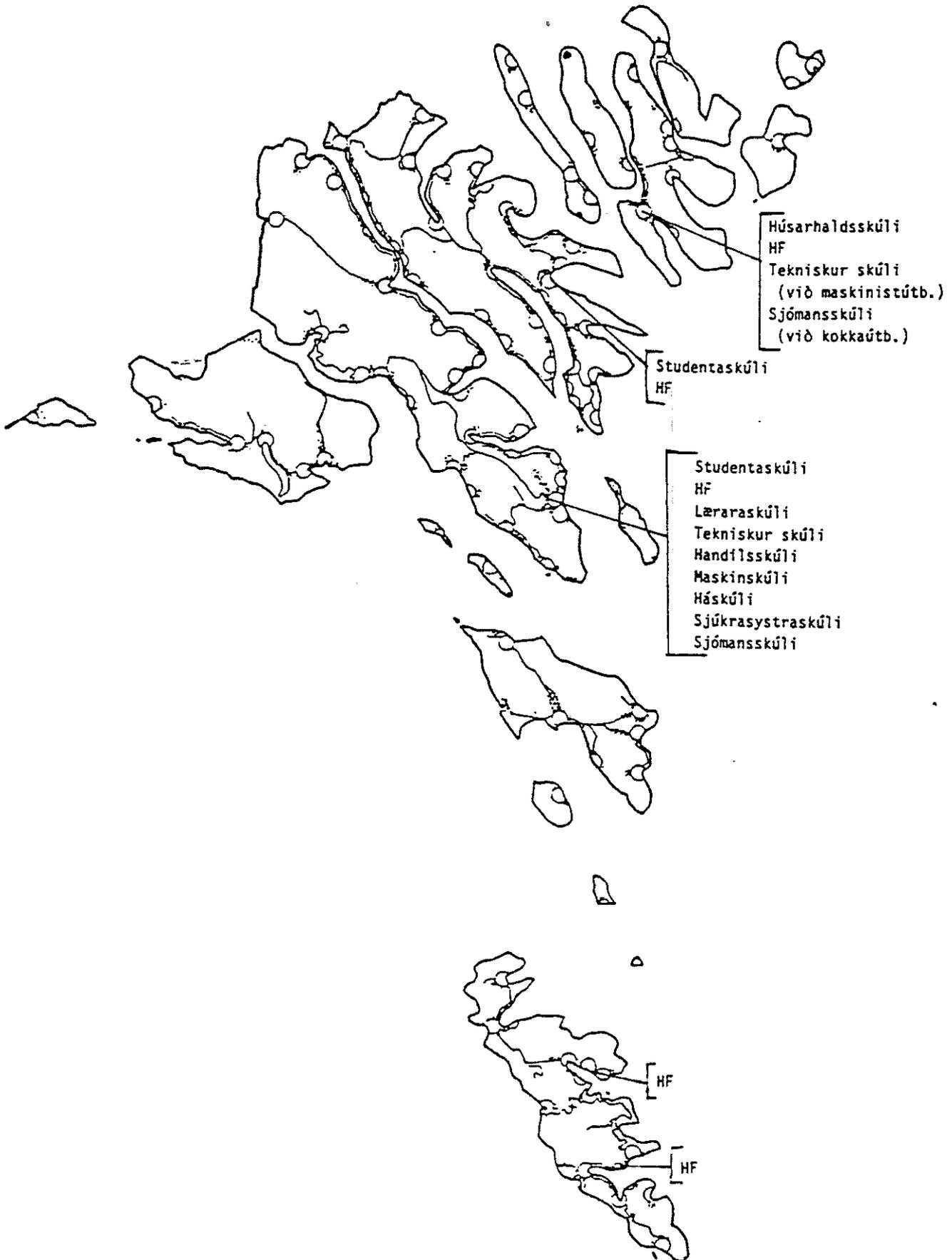
SNÚLAGONGÐ

SIGLINGARTÍÐ

PRAKTISK LÆRA OG SKÓLI

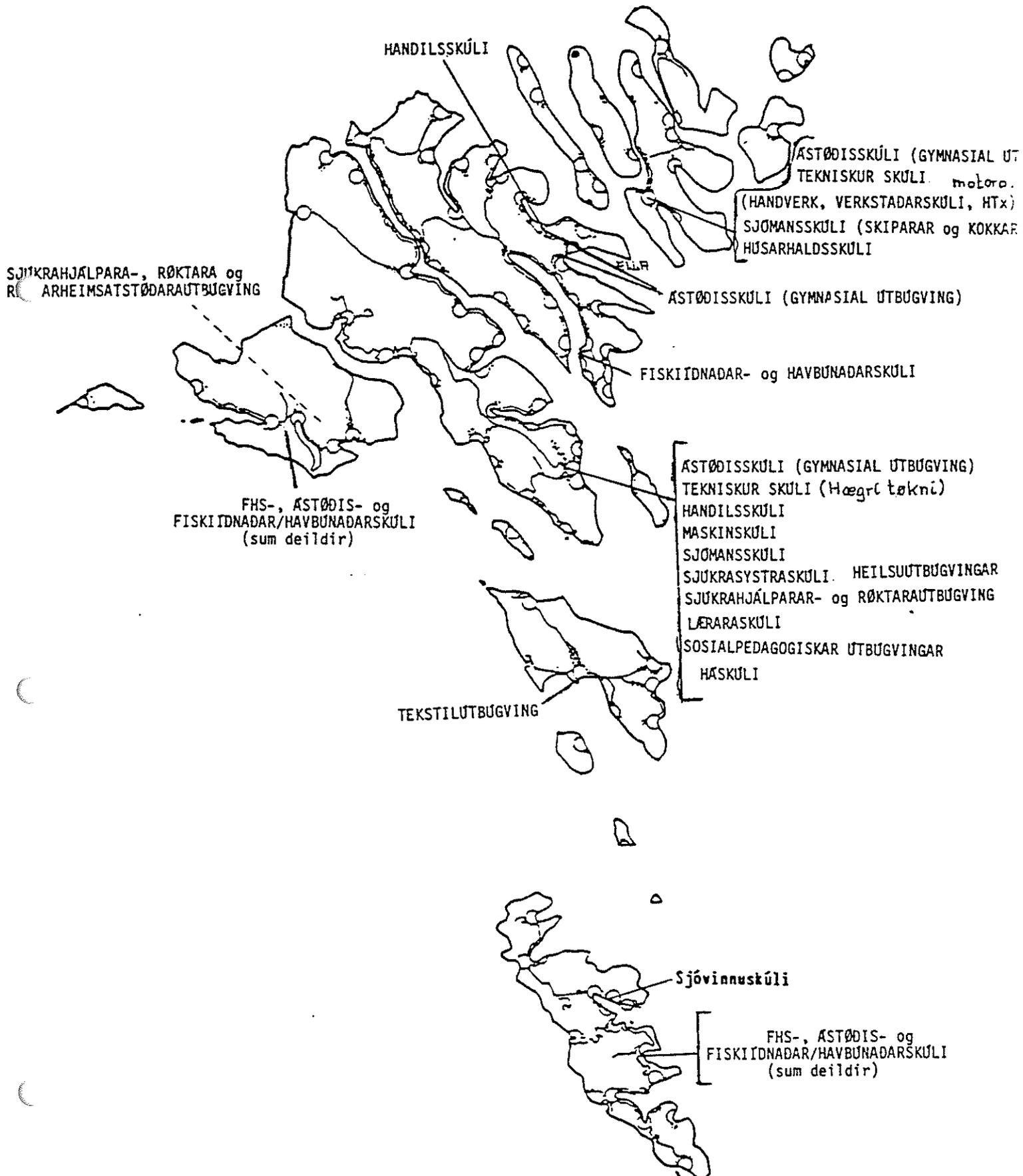
STAD HJÁ VERANDI ÚTBÜGVINGUM

TALVA 2



UPPSKOT UM STAÐ HJÁ VERANDI OG KOMANDI ÚTBÚGVINGUM

TALVA 3



ÁSTØDISÚTBÚGVINGAR

Ein stórur partur av ungdómi okkara fer á studentaskúlar og HF-skeið aftan á fólkaskúlan. Hetta er ikki nakað serstakt fyri Føroyar, men sama mynstur sum í londunum rundan um okkum.

HF varð sett á stovn í Føroyum í 1973. Henda útbúgving hevur havt stóran týdning, av tí at hon kundi setast á stovn á bygd. Vit eiga at troyta møguleikarnar í hesum liðiliga bygnaðinum, men 2 ára HF-skeiðið er ætlað sum eitt tilboð til vaksið fólk. 2 ár er ov stutt fyri tey ungu, og á bygdunum - og fyri ein stóran part eisini í Havn - eru tað heilt ung fólk, sum ganga á HF. Ein umskipan av studentaútbúgvingini fer fram í Danmark nú, og nýskipanin byrjar næsta skúlaár. Eisini í Føroyum verða vit at leggja útbúgvingina um, og kundu vit gjørt eina skipan, sum bjóðar fólk eina 3-ára ungdómsútbúgving á ástøðisstiginum (gymnasialt niveau), uppbyggt á ein liðiligan hátt, sum hóskar til føroysk viðurskifti, og sum kann arbeiða saman við øðrum skúlaformum. (HF kann varðveitast sum vaksinútbúgving).

Sum er, liggja hesir skúlar í Hoydølum, Gøtu, Suðuroy og Klaksvík.

Skotið verður upp her, at skúlarnir verða lagdir soleiðis:

Skúlin í Hoydølum verður har, hann er. Skúlin í Klaksvík verður verandi, har hann er. Í Suðuroy er HF á tveimum plássum. Hetta er ikki heppið, og tí verður skotið upp at byggja ein nýggjan skúla í t.d. Hovi, sum kundi hýst øðrum útbúgvingum eisini.

Í Eysturoy skal nýggjur skúli byggjast. Landsskúlafyrisingin skjýtur upp, at hann verður bygdur antin í Gøtu ella á Kambsdali. Á Kambsdali verður nýggjur handilsskúli bygdur, og ætlanin er, at hesir skúlar skulu arbeiða saman, men fyri tað nýtast teir ikki at liggja á sama plássi. Um ástøðisskúlin liggur í Gøtu og handilsskúlin á Kambsdali, ber væl til at arbeiða saman. Um so ein fiskaídnaðar- og havbúnaðarskúli verður lagdur í Rúnávík, kundu allir 3 skúlar arbeitt saman. So høvdu 3 høvuðsskúlar ligið í Eysturoynni við hvør síni leiðslu. Deildir av hesum skúlunum kundu so ligið aðra staðni.

T.d. í Suðuroy og í Vágum kunnu skúladeildir vera settar á stovn, sum fevna um fleiri útbúgvingar innan ástøði, fiskiídnað/havbúnað og FHS.

Hesar útbúgvingar skulu hava hvønn sín "høvuðsskúla, har "identiteturin" kemur fram. Stjórin á "høvuðsskúlanum" myndar útbúgvingina, hevur rakstrarligu og pedagogisku ábyrgdina, gevur prógvini o.a. Deildarleiðarin hevur ta dagligu leiðsluna. Lærararnir verða nýttir til undirvísing við ymiskar útbúgvingar á sama stigi.

Í Klaksvík kundu ástøðisskúlin og tekniski skúlin arbeitt saman um eina HTx útbúgving og ein verkstaðarskúla.

NB: Í Grønlandi er gjørd ein 3 ára útbúgving, sum kallast:
"Grønlands gymnasiale uddannelse".

HANDILSÚTBÚGVINGAR

Føroya Handilsskúli hevur ein skúla í Tórshavn, og nú verður ein skúli eisini bygdur á Kambsdali. Deildir eru í Klaksvík, Fuglafirði, Suðuroy og Sørvági, sum tó bert hava kvøldundirvísing á HMx-stigi.

Á skúlanum í Tórshavn kunnu hesar útbúgvingar fáast:

FHS (Støðisár fyri fyrisiting, handil og skrivstovu),

HHx (Hægri handilsskúlapróvtøka),

Merkonom,

Datanom,

Stakgreinaroyndir og

Serlig skeið.

HD-útbúgving verður møguliga sett á stovn í Tórshavn.

Sum áður nevnt, kundi hugsast at settar verða á stovn deildir saman við ástøðisútbúgving (student- og HF stigi) og fiskaídnaðar- og havbúnaðar útbúgving í Suðuroy og Vágum.

Um hesar 3 útbúgvingar arbeiddu saman, kundu lærarakreftirnar útnýttast betri, og næmingatalið vildi verið størri

Útbúgvingar fyri konufólk.

Í hesum viðfangi kann nevast, at næmingatilgongdin til FHS er ógvuliga stór. Í ár eru t.d. 290 umsøkjjarar til FHS, og bert 112 kunnu takast upp. Flestu umsøkjjarar eru konufólk. Tað sama er galdandi fyri HF. Meðan hampuliga nógv útbúgvingartilboð eru til mannfólk, eru næstan eingi fyri konufólk. Sjálvandi ber til hjá konufólki at fara á sjómansskúla, maskinskúla ella í læru í einum handverksfaki, men ikki er hetta vanligt av fleiri sjálvsagðum grundum - so sum siglingartíð, at fáa sáttmála við ein meistara o.a.

Vit eiga at umhugsa hetta, tá talan verður um at seta nýggjar útbúgvingar á stovn, so at ikki stórir partur av konufólkunum noyðast avlandinum fyri at fáa sær útbúgving. Eisini kundi hugsast at broytt verandi útbúgvingar, so at tað verður gjørt møguligt og áhugavert hjá konufólki at farið til tær sokallaðu "mannfólkaútbúgvingar". Hetta er ein leið, sum verður roynd aðra staðni, og tað vísir seg at vera gongd leið.

TEKNISKAR ÚTBÚGVINGAR

Í Føroyum eru 2 tekniskir skúlar. Annar er í Havn og hin í Klaksvík. Skúlin í Klaksvík er farin undir 2. byggistig av skúlanum, og ætlanin er, at 2 byggistig skulu koma aftrat. Skúlin í Havn er ikki enn farin at byggja, men vónandi verður hetta skjótt, tí umstøðurnar hjá skúlanum eru ikki ov góðar við teimum útbúgvingum, sum í dag fara fram, og ætlanin er at seta nýggjar útbúgvingar á stovn.

Í sambandi við samráðingarnar um blokkstuðulin úr Danmark, varð Landsskúlafyrisitingin biðin um at gera eitt notat viðvíkjandi møgulegt eftirsleip í mun til restina av ríkinum á hesum skúlaøki.

Tað kann nevast, at teir teknisku skúlarnir, handilsskúlin og maskinskúlin eru felagsmál, og 100% fíggaðir úr Danmark. Striltið hevur tó verið tey seinastu árin at fingið tann neyðuga peningin, og neyðugt hevur verið hjá landsstýrinum at goldið pening til maskinskúlan.

Á síðu 11-14 sæst hetta notatið - umsett til føroyskt.

Út frá hesum vil Landsskúlafyrisitingin skjóta hetta upp:

Sum er fara 4 handverksútbúgvingar fram í Klaksvík. Hesar útbúgvingar fara eisini fram í Havnini. Betri hevði verið, at ymiskar útbúgvingar fóru fram á teimum báðum skúlanum, tí lærlingatalið er í minna lagi til at sku a bítast út á tveir skúlar. Útbúgvingin er ein ajourførd meistaralæra, so bert tey, sum hava lærukontrakt kunnu ganga á skúlanum (undantikið er útbúgvingin til tekniskar atstøðarar og tekniskar teknarar og so tey eftirútbúgvingarskeið, sum vera hildin fyri handverkarar). Stórir tørvur er á eini nýskapan á økinum, sum kundir lúkað tørvin í samfelagnum.

- 1: Eitt støðisár verður sett á stovn.
- 2: Tær verandi útbúgvingarnar verða endurskoðaðar og lagaðar til føroysk viðurskipti og til ta teknologisku menningini, sum fer fram.
- 3: Ymiskar framhaldandi tekniskar útbúgvingar verðasettar á stovn í Tórs-havn, sum t.d. byggiteknikara-útbúgving.
- 4: Sveisaraútbúgvingin verður gjørd til eina veruliga holla handverksútbúgving í Havn.
- 5: Støða eigur at vera tikin til, um skúlagongdin hjá lærlingum í veikstreymfakunum skal flytast til Føroyar.
- 6: Ein verkstaðarskúli verður settur á stovn í Klaksvík.
- 7: Saman við HF-skeiðinum í Klaksvík verður ein HTx útbúgving skipað.
- 8: Útbúgvingar á matvøru- og servisu-økinum vera í Klaksvík, so sum t.d. tænarar, kokkar, køksatstøðarar o.a.
- 9: Báðir skúlarnir eiga at hava nógva tilboð um eftirútbúgving av handverk-
arum.

NB: HTx merkir: Hægri teknisk próvtøka og verður eisini kallað fyri tekniskt gymnasium.

Á síða 46 síggjast nakrar talvur, sum visa, hvørjar útbúgvingar tørvur verður á í næstu framtíð.

**VÐVÍKJANDI TEIMUM TEKNISKU SKÚLUNUM Í SAMBANDI VÐ
BLOKKSTUÐUL TIL FØROYAR**

Hyggja vit eftir útbúgvingarøkinum innan fyri teir **TEKNISKU SKÚLARNAR** í Føroyum, er ongin ivi um, at har er ávíst trot - eftirsleip - í mun til restina av ríkinum. Hetta er galdandi fyri bæði tær verandi útbúgvingarnar og serstakliga fyri útbúgvingar, ið ikki eru til í Føroyum yvirhøvur, sjálvt um tørvur heilt klárt er á teimum

Her kann nevast:

VERANDI ÚTBÚGVINGAR:

Hesar útbúgvingar eru í dag á teimu báðum teknisku skúlunum:

MASKINARBEIÐARI (á báðum skúlunum)
RØRSMØÐUR
BLIKKSMØÐUR
STÁLSKIPASMØÐUR
SVEISARI
BILMEKANIKARI
ELEKTRIKARI (á báðum skúlunum)
HÚSASMØÐUR (á báðum skúlunum)
TRÆSMØÐUR (á báðum skúlunum)
FRISØRUR
TEKNISKUR ATSTØÐARI / TEKNISKUR TEKNARI

Hesar verandi útbúgvingar, sum allar (uttan tekniskir atstøðarar og tekniskir teknarar) eru skipaðar sum meistarlæra, eiga at vera tiknar upp til viðgerðar, soleiðis at tær eru á einum støði, sum er í minsta lagi líka so høgt, sum í restini av ríkinum, men lagað til føroysk viðurskipti. Her skal nevast, at sveisaraútbúgvingin er á einum sera lágum støði. Hon varir bert 2½ ár við einans 2 vikum á skúla. Ætlanir eru gjørdar um eina viðkan av hesi útbúgving. Maskinarbeiðaraútbúgvingin eigur eisini at endurskoðast, so at hon t.d. eisini fevnir um hydraulikk.

ÚTBÚGVINGAR. SUM IKKI ERU SETTAR Á STOVN Í FØROYUM:

Hesar útbúgvingar kunnu býtast í hesar bólkar:

- 1) Eitt støðisár á tí tekniska skúlaøkinum.
- 2) Lærilinga- og "EFG"-líknandi útbúgvingar, sum ikki eru til í Føroyum í dag, men sum tørvur er á.
- 3) Grundleggjandi tekniskar útbúgvingar.
- 4) Verkstaðsskúlar - verkstaðsskeið.
- 5) Heilsuútbúgvingar.
- 6) Framhaldandi tekniskar útbúgvingar.

Byrjan.

Tað verður við hvørt ført fram, at um fleiri útbúgvingar verða settar á stovn í Føroyum, vil lærlinga/næmingatalið til tær verandi útbúgvingar minka. Hetta visir seg tó ikki at vera so. Tá HHx og FHS byrjaðu, varð mettt, at t.d. tilgongdin til studentaskúlarnir og HF vildi minka. Hetta hendi ikki. Heldur vísti tað seg, at tørvurin á útbúgving ikki er dekkadur í Føroyum. Í hesum sambandi kunnu vit eisini hugsa um øll tey, sum taka útbúgving aðra staðni, t.d. í Danmark. Eisini er tað soleiðis, at talið av ungum, sum fara undir útbúgving er vaksandi enn. Hetta merkir, at ungdómur, sum bert fyri fáum árum síðani fór til skips (mannfólk) ella var verandi heima, átti børn o.s.fr. (konufólk) í dag fara undir útbúgving. Serliga er útbúgvingartørvurin fyri konufólk stórur. Sum viðurskiptini eru nú, er tað sera vanligt, at konufólkini mugu fáa sær útbúgving í øðrum londum, tí onki er at bjóða teimum í Føroyum, og tað er eitt stórt tal av ungum, sum á hvørjum ári fara t.d. til Danmarkar at byrja eina útbúgving, og nógv venda ongantíð aftur. Serstakliga millum-technikaraðkið liggur á láni.

AD. 1: Eitt støðisár fyri handverkaraútbúgvingarnar átti at verið sett á stovn. Tilgongdin til teir teknisku skúlarnar vildi óivað vaksið, av tí at hetta kann nýtast nógvur aðrar útbúgvingar, t.d. atstøðis- og teknikaraútbúgvingar. Tað visir seg, at stórur

tørvur er á handverkarum, serliga innan til byggjifakini, og stórt tal av handverkarum verður innflutt úr Danmark, tí tørvur er á arbeiðskraft. Eitt støðisár vildi óivað øktum tilgongdina til handverkaraútbúgvingingarnar, og fleiri gentur høvdu kanska farið hesa leið. Arbeitt hevur verið við ætlan um eitt felags støðisár fyri allar handverksútbúgvingarnar og ikki sum í Danmark býtt upp í øki, tí mettt verður at hetta vildi verið ov dýrt, og eisini hevði næmingatalið verið ov lítið. Seinasta hálva kundi kanska verið býtt í fleiri greinar, sum næmingarnir kundu valt. Væntast kundi 1-2 flokkar í Klaksvík og 3-4 flokkar í Tórshavn.

AD. 2: Tørvur er t.d. á lærlinga- ella "EFG"-útbúgving á VEIKSTREYMSØKINUM. Útbúgvingin kundi fevnt um:

KONTÓRMASKINUMEKANIKARAN, RADIOMEKANIKARAN, ELEKTRONIKMEKANIKARAN og DATA-MEKANIKARAN.

Í Føroyum er tað óivað ikki so skilagott at greina útbúgvingarnar so nógv, sum gjørt er í Danmark, men heldur gera eina breiðari útbúgving. Útviklingurin er væl soleiðis, at ein spesialisering frá byrjan ikki er heppin, tí økið er í stórari menning.

Á hesum økinum eru Føroyar eitt sera framkomið land. Tað er eitt av teimum mest "datamatiseraðu" økjum í verðini. Tað kann nevast, at fiskivinnan - øll flakavirkini - er datastýrd. Skipanin er gjørd av einum feroyskum virki, sum nú útflytir hesa

til fiskaíðnaðin um alla verðina. Í dag eru 4 stór datavirki í Føroyum. Nógv av teimum taka fólk inn, sum tey sjálvi upplæra. Onnur verða send til Danmarkar, soleiðis sum eisini elektronikmekanikarar, radiomekanikarar og kontor-maskinumekanikarar fáa teirra skúlagongd í Danmark. Lærlingatalið er nú økt so mikið, at umhugsað eigur at verið, um tað ikki hevði loyst seg at havt skúlagongdina í Føroyum.

Í Føroyum verða automekanikarar útbúnir. Økið átti at verið viðkað til eisini at umfata ta stóru nøgd av maskinum, sum eru til vegarbeiði, byggjarí og onnur annlegg. Enn er tó ikki gjørd endalig ætlan um hetta.

Á MATVØRU- og SERVISU-økinum er tørvur á útbúgvingum sum:

KØKSATSTØÐARAR. TÆNARAR, KOKKAR. FÓLK, SUM GERA SMURT BREYD ("smørrebrødsjomfru") og SLÁTRARAR.

Hesi seinastu árin eru Føroyar vorðnar eitt ferðamannaland. Talið á hotellum, matstovum, gistingarhúsum o.a. er vaksandi. Næstan onki útbúgvið fólk er á økinum, og tað hevur stóran týðning, at servisu-stigið er so høgt sum gjørligt. Tað hevur skund at fáa hesar útbúgvingar settar á stovn, so at tað ikki verður neyðugt at innflyta útbúgvið fólk frá øðrum londum.

(Aðrar útbúgvingar á matvøruøkinum á produktiónsøkinum eiga at koma undir fiskaíðnaðarútbúgvingarøkinum, sum skjótt verður sett á stovn. Fiskaíðnaðarútbúgvingin verður ikki ein lærlingaútbúgving, men ein atstøðara- og tekníkaraútbúgving, og eisini verður hon ein føroysk útbúgving.)

AD. 3: Á hesum øki kunnu nevast útbúgvingar sum:

TEKSTIL-útbúgving: RÁVØRUR, VÆGERÐ OG TILVIRKING á atstøðarastøði. (Eitt uppskot er gjørt til eina slíka útbúgving, sum tekur 2 ár aftan á eitt støðisár við praktikk innlagt í $\frac{1}{2}$ ár.

Føroyar hava ull og skinn sum rávøgur, og fleiri virki á økinum. Tá vit síggja, hvat ið t.d. Ísland fær burtur úr sínum rávørum, er tað spell, at ikki meira verður gjørt fyri at útvikla og útnýtta hesar rávøgur. Tey fáu, sum hava útbúgving á økinum, hava fingið hana í m.a. Onglandi. Hetta vildi verið ein útbúgving, sum gentur høvdu valt.

HTx kan setast á stovn í sambandi við HF-skeiðið í Klaksvík. Hetta vildi verið ein góður móguleiki at boðið næmingunum, sum hava tikið støðiðárið.

Á sama hátt sum HHx er ein góður móguleiki hjá næmingum, sum hava tikið FHS á handilsskúlanum.

AD. 4: VERKSTADARSKÚLAR og VERKSTADARSKEIÐ eru neyðug at seta á stovn.

Verkstaðarskúlar: 1 ár skúli + 1 (2) ár praktikk.

Verkstaðarskeið: $\frac{1}{2}$ ár skúli + $\frac{1}{2}$ (1) ár praktikk.
(Fyri fólk, sum hava HF eils líknandi).

Verkstaðsskúlar- og skeið eru ætlað til fólk, sum kundu hugsað sær framhaldandi tekniskar útbúgvingar, teknikum, maskin-meistaraútbúgving o.a., og sum ikki hava sveinabræv. Ein stórir partur av einum árgangi av ungum fara á studentaskúla og HF. Tann stóru parturin av teimum fara ikki undir longri, hægri útbúgvingar á lærðum háskúlum, men kundu hugsað sær eina millumteknikaraútbúgving. Men fyrst at fara undir eina langa handverksútbúgving fyri at fáa sveinabræv, er ein ov langur vegur at fara. Tørvurin er stórir á slíkum fólkum, og tí hevði tað verið eitt gott tiltak at sett hesar skúlar á stovn í sambandi við teir teknisku skúlarnar.

AD. 5: Útbúgvingar á heilsuøkinum eiga at takast við her. Tørvur er á: RØKTARUM, RØKTARHEIMSATSTØÐ-ARUM og SJÚKRAHJÁLPARUM. Umsókn liggur frá sjúkrahúsinum um skjótast tilber at fara undir at útbúgva røktarar, tí tørvurin er ógvuliga stórir, og ein loysn má gerast beinanvegin. Fleiri røktarheim eru í Føroyum og fleiri koma óivað. Ongir praktiskir trupulleikar skuldi verið fyri, at nevndu útbúgvingar kundu farið fram í Føroyum. Tað kan nevast, at sjúkrasystraútbúgving er í Føroyum.

AD. 6: Tørvurin á fólkum við framhaldandi tekniskum útbúgvingum er stórir, og arbeitt verður við at seta fleiri av hesum á stovn í Føroyum á teimum teknisku skúlunum. Sum nú er, verða fólk ofta útbúgvið beinleiðis á arbeiðsplássunum, men hetta er sera óheppið, tí tað gevur onki prógv, og heldur ikki fáa tey nakra skúlagongd, men bert praktiska upplæring. Hesar útbúgvingar kundu hugsast:

Í Danmark eru nógvar ymiskar framhaldandi tekniskar útbúgvingar:

BYGGITEKNIKARI
MASKINTEKNIKARI
ELEKTRONIKTEKNIKARI
EL-INSTALLATØRUR

eru bert nøkur fá dømi.

Óivað kundu vit í Føroyum havt nakrar av hesum útbúgvingunum, og "gjørt" ein breiðari teknikari.

Grundarlagið fyri at taka hesar útbúgvingar eru:

- Handverksútbúgving á jarn- og metalløkinum og byggi- og anleggsøkinum.
- Verkstaðsskúli ella verkstaðsskeið.
- Grundleggjandi tekniskar útbúgvingar, t.d. HTx, tekniskur atstøðari, tekniskur teknari o.a.

FISKAÍÐNADAR-OG HAVBÚNADARÚTBÚGVING

Sum øllum kunnugt er fiskivinnan grundarlagið undir tí føroyska samfelagnum, og størstu partur av útflutningi okkara eru fiskavørur. Hyggja vit í hesum sambandi eftir útbúgvingum á økinum, sæst, at Føroyar, sum einasta land í Norðurlondunum ikki hava útbúgving fyri fólk, sum skulu starvast í fiskaíðnaðinum. Útbúgvingar eru á navigatións- og maskinøkinum á sjónum, men ikki nakrar, sum umfata viðgerð og góðsking av rávøruni.

Í 1982 setti táverandi landsskúlastjóri, Ludvig Petersen, eina nevnd at gera uppskot til útbúgvingar í fiskivinnuni. Í september 1983 varð eitt álit hesum viðvíkjandi liðugt. Uppskot um at seta á stovn ein yrkisskúla fyri fiskaíðnað og havbúnað liggur nú á tingi, og vónandi verður uppskotið samtykt, soleiðis at farið kann vera undir at útbúgva fólk á hesum økinum. Tey seinastu 10 árin er eftirspurningurin eftir fólkum við útbúgving innan fiskivinnu vaksin nógv, og nógv ung fólk - bæði konufólk og mannfólk - hava fingið sær útbúgving í øðrum Norðanlondum, serstakliga í Norveg.

Á teimu næstu síðunum (síða 16-21) er ein stutt frágreiðing um útbúgvingina.

Landsskúlafyrisitingin skjýtur upp at skúlin verður settur á stovn í Rúnavík. Deildir kunnu síðani leggjast aðra staðni í landinum, t.d. í Suduroy og í Vágum.

Grundirnar til at Rúnavík verður skotið upp eru hesar:

Fyrsta árið skulu næmingarnir nýta helvtina av tíðina til ástøðiligar lærugreinir og hina helvtina til starvsupplæring. Ætlanin er at byrja við uml. 20 næmingum, so ikki ber til at seta lærarar við skúlan burturav í øllum lærugreinum. Tí má skúlin nýta lærarar úr øðrum skúlum sum t.d. HF, studentaskúlum og handilsskúlum. Ikki er ætlanin at byggja eitt fiskavirki til skúlan, so neyðugt er at næmingarnir kunnu fáa ta starvsligu upplæringina á verandi virkjum. Hetta krevur, at teir fáa atgongd til fleiri virki, tí ikki ber til hjá einum virki at hava 20 næmingar í upplæring, og heldur ikki verður hetta nóg fjølbroytt.

Rúnavík er eitt pláss, sum kundi uppfyllt hesar treytir. Eisini kunnu næmingar, sum búgva í Havn ganga á skúlanum.

Utbúgvingin, sum tilsamans er 3 ár, skal kunna føra til hægri útbúgvingar innan fyri økið.

FISKIÐNAÐARÚTBÚGVING

STUTT FRÁGREIÐING

ENDAMÁL:

Endamálið við útbúgvingini er at geva næmingunum almennar og yrkisligar kunnleikar og fjølbroytta starvsliga venjing, soleiðis at teir gerast førir fvri at virka í og luttaka í menningini av tí føroyska fiskiðnaðinum. Teir skulu skilja støðið hjá fiskiðnaðinum, sæð í mun til tað føroyska samfelagið og tey náttúruríkidømi, sum hesin ídnaður er treytadur av. Teir skulu gjøgnum hesa útbúgving fáa møguleika fyri framhaldandi útbúgving.

UPPTØKUKRØV:

Undirvísingin byggir á 9. flokks kunnleika, og aldursmarkið er 16 ár. Fólk, ið ikki hava 9. flokk úr fólkskúlanum, kunnu tó takast upp, um tey í staðin hava arbeitt nøkur ár t.d. innan fiskivinnuni ella á annan hátt verða mettt at vera før fyri at kunna gjøgnumføra útbúgvingina við rímligum úrsliti.

BYGNADUR:

Útbúgvingin er vanlig 2 ár, har hvørt ár endar við einari próvtøku. Haraftrat skulu næmingarnir antin:

- a) taka 10 mánaðar skipaða, skúlastýrda starvsvenjing innan fiskiðnaðin aftan á 1. árið, ella
- b) hava arbeitt í minsta lagi 2 ár innan fiskivinnu. (Hetta arbeiðið skal góðkennast av skúlanum).

a) ella b) saman við 1. árs prógvi gevur samstundis rætt til at taka eina yrkisroynd, sum gevur yrkisprógv.

INNIHALD:

1. ÁRID: Undirvísingartíðin er 38 vikur á 40 tímar. Til samans verður hetta 1520 tímar. 50% av tíðini verða nýtt til yrkisrættaðar, almennar lærugreinar, og 50% verða nýtt til yrkisstarvslæru og -ástøði. Tann starvsliga upplæringin fer fram í royndarhølum skúlans og á verandi virkjum.

Aftan á 1.árið fáa næmingarnir fráfaringar-
prógv fyri bæði tann starvsliga og tann
ástøðiliga partin.

LÆRUGREINIR: 1. ÁRID: Almennar lærugreinir (yrkisrættaðar):

ALISFRØDI/EVNAFRØDI
ROKNING/STØDDFRØDI/EDV
VIRKISBUSKAPUR
SAMFELAGSLÆRA
FISKIFRØDI
ENSKT
FØROYSKT
ARBEIÐSUMHVØRVI/ERGONOMI

Yrkisstarvslæra og -ástøði:

Hesin partur er býttur upp í 6 høvuðspartar:

- I: Fyrstahondshagreiðing um borð og í landi.
- II: Frysting og framleiðsla av frystum fiskavørurum.
- III: Saltfiskur.
- IV: Fiskamjøl.
- V: Góðsking og vørumenning.
- VI: Viðlíkahald av útgerð.



Í samband við starvslærana fáa næmingarnir
'tað ástøðiliga grundarlagi, umfatandi m.a.:
SMÁVERULÍVFRØDI, PRÍSASETAN, DYGDAR-
KRØV, LÓGIR, REGLUR og FYRISKIPANIR
fyri fiskavørufframleiðslu o.ø.



STARVSVENJING: Fyri at tryggja, at næmingarnir fáa ta neyðugu venjingina og eisini fáa kunnleika til viðurskiftini á einum arbeiðsplássi, verður skipað fyri eini SKULASTYRDARI STARVSVENJING í 10 mánaðar aftan á 1. árið. Hetta verður gjørt í samstarvi við fiskiðnaðin. Hjá næmingum, sum hava arbeitt í minsta lagi 2 ár innan fiskivinnuna, og sum fáa hetta góðkent frá skúlanum, er hetta tó ikki neyðugt.

YRKISROYND:

Næmingar, ið hava staðið 1. árs royndina og haraft-
at hava omanfyri nevndu starvsvenjningina kunnu
fara upp til eina YRKISROYND, sum vinnan er við
til at skipa fyri. Hetta kann geva teimum eitt YRKIS-
BRÆV, sum prógv fyri, at teir eru royndir innan
fiskiðnaðararbeiði.

INNIHALD:

2. ÁRID: Er 1. árið endað við nóg góðum úrsliti, gevur hetta rætt til at halda fram á 2. ári, um tann starvsliga venjingin er í lagi. T.e., at næmingurin antin hevur tikið 10 mánaðar skipaða starvsvenjing ella hevur arbeitt í minsta lagi 2 ár innan fiskivinnuna.

Undirvísingartíðin er 38 vikur á 35 tímar. Til samans verður hetta 1330 tímar. 65% av tíðini verða nýtt til ástøðiliga undirvísing í yrkisligum og almennum lærugreinum, og 35% verða nýtt til starvsstovuroyndir og venjing í royndarhøli, og á verandi virkjum.

Aftan á 2. árið fara næmingarnir til próv-tøku, og prógv verður givið fyri lokna fiski-íðnaðarútbúgving.

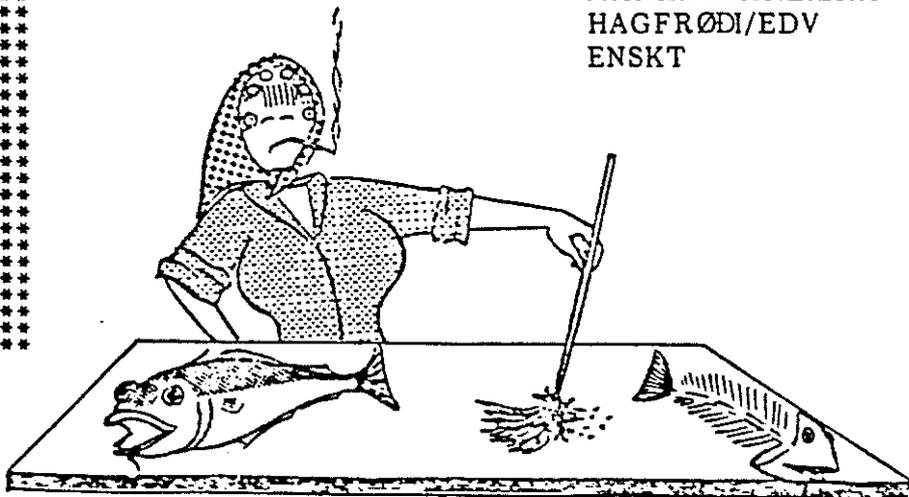
LÆRUGREINIR: 2. ÁRID: Árið er býtt upp í 2 lestrarhálvur. Nakrar lærugreinir vara bert eina hálvu, og aðrar báðar hálvurmar.

1. lestrarhálva:

SMÁVERULÍVFRØDI
LÍVFRØDI
EVNAFRØDI
ALISFRØDI
HAGFRØDI/EDV
ROKNSKAPARLÆRA
VIRKISBÚSKAPUR
FØROYSKT
ENSKT

2. lestrarhálva:

MATVØRULÆRA/FRAMLEIÐSLA
TILFARSLÆRA
MASKINLÆRA
ROKNSKAPARLÆRA
ARBEIÐSLEIÐSLA
VIRKISBÚSKAPUR
MARKNADARLÆRA
HAGFRØDI/EDV
ENSKT



MÖGULEIKAR AFTAN Á LOKNA ÚTBÚGVING:

- 1) Beinleiðis arbeiði á fiskavirkjum á einum stigi millum leiðsluna og arbeiðsfólkið, sum t.d. álitisfólk, formaður/kvinna, dygdarmetari, vrakari, starvsstovuhjálparfólk ella annað starv.
- 2) Framhaldandi og/ella hægri útbúgving innan fiskivinnuna. Í summum føri verður óivað neyðugt við eykaskeiðum í ávísum lærugreinum.
- 3) Sum grundarlag fyri útbúgving á øðrum økjum, sum t.d. HF, studentaskúla, handilsskúla, tekniskum skúla og øðrum.

Møguleikarnir eru sjálvandi treytaðir av, á hvørjum stigi næmingurin hevur endað útbúgvingina: Aftan á 1. árið, 2. árið, við ella uttan yrkisroynd, og hvussu úrslitini av próvtøkunum eru.

ÚTBÚGVINGARSKIPAN:

Ein sjálvstøðug útbúgving verður sett á stovn - antin sum ein sjálvstøðugur skúli ella móguliga sum ein sjálvstøðug deild undir verandi skúla á sama útbúgvingarstigi - við einum leiðara ella móguliga einum deildarleiðara.

Til útbúgvingina hoyrir royndarhæli og starvsstova, har næmingarnir fáa starvsliga upplæring og gera starvsstovuroyndir. Samstarv við verandi virki fæst í lag, har næmingarnir fáa ta neyðugu venjingina og kunnleika til viðurskiftini á arbeiðsplásunum.

NÆMINGATAL:

Í royndartíðini verða í mesta lagi 20 næmingar upptiknir um árið. Tá útbúgvingin er komin í eina fasta legu, kann støða takast til, um deildir skulu setast á stovn aðra staðni í landinum.

MØTISKYLDA:

Næmingarnir hava mótiskyldu bæði til ta ástøðiliga og starvsliga undirvísingina og venjingina. Um mótiskyldan ikki verður yvirhildin, kunnu næmingarnir burturvísast eftir nærri ásettum reglum.

PRECHILLING-FREEZING-COLD STORAGE-THAWING-REFRIGERATION
 ZERO-FROZEN
 CHILDROOM-DEHYDRATION-COLD STORAGE
 INSULATION-FROST-HEAVY-AIR-FLAKE
 MELT-WATER-DRIP
 TRANSFER-DEFROST-FLAKE-ICE-ICING
 IMMERSION-REFRIGERATION-REFRIGERATION
 LAST-FREEZER-REFRIGERATION

strikeymynd nr.1: BYGNADUR:

Nærri frágreiðing fæst á næstu síðunum!!

- : FISKIÐNARÚTBÚGVING
- : FORKUNNLEIKAR
- : AÐRAR ÚTBÚGVINGAR
- : ÚTBÚGVINGAR, IÐ ENN IKKI ERU TIL

SKEIÐ

Í minsta lagi 4 ára
arbeiði innan
fiskivinnuna

Eyka- og/ella
framhaldandi
útbúgving
í Føroyum
og/ella øðra
staðni.

HÆGRI ÚTBÚGVIÐG- á lærdum háskúlum

Í EYKA SKEIÐI
Í ALMENNUM
Í LÆRUGREIÐNI
t.d. á HF

BÚSKAPUR OG
ARBEIÐSLEIÐSLA
ELLIS FRAMLEIÐSLU
TØKNI í Føroyum
(nggjar útbúgvissar)

2. ÁRIÐ

65% almennar og yrkisstøðligar lærugreiðir +
35% starvsstovuroyndir og starvsleára

YRKIS-ROYND
(yrkisbræv-
-próg)

10 mdr. skipað, skúla-
stýrd starvsvenjing
ella í minsta lagi 2 ára
arbeiði á fiskavirki.

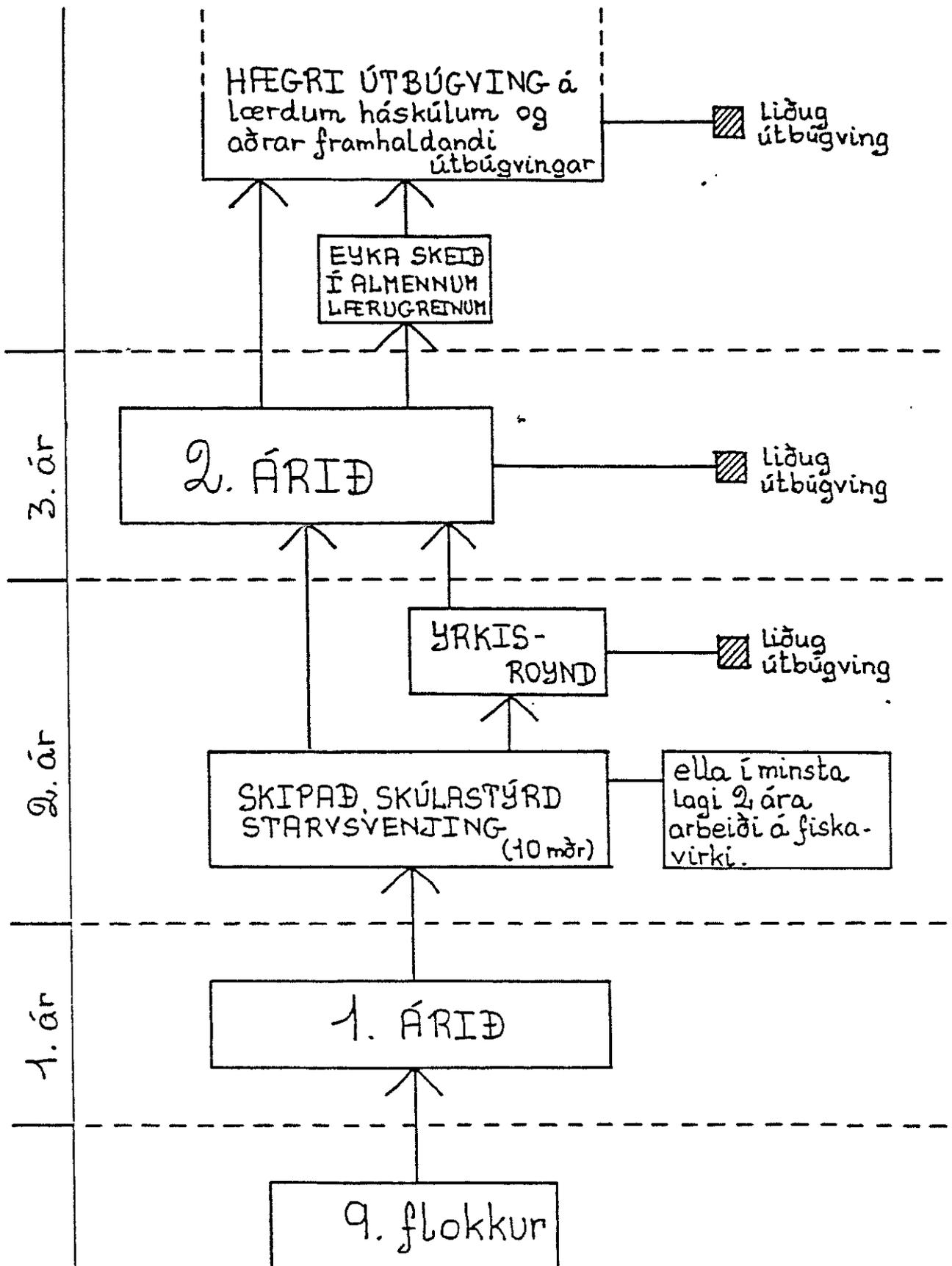
1. ÁRIÐ

50% yrkisrættarar, almennar lærugreiðir +
50% yrkisáttæði og - starvsleára/venjing.

+ í minsta lagi 2 ára góðkent starv
í fiskivinnu arbeiði

Upptøku krøv: 9. flokks kunnleika (Hetta merkir 9. flokk ella 7. og/ella 8. flokk + starvsligt arbeiði.)

einfald uppseting av strikumynd nr. 1



"TEKSTIL-ÚTBÚGVING"

Á vári 1984 setti táverandi landsskúlastjóri, Ludvig Petersen, eina nevnd, sum skuldi gera eitt uppskot til eina útbúgving, umfatandi rávørur, viðgerð og tilvirking á "tekstiløkinum". Henda nevndin, sum bert umfataði 3 fólk, skuldi fyrst seta "rammurnar" fyrri eina slíka útbúgving - v.ø.o. gera ein bygnað. Nevndin kannaði ymiskar útbúgvingar, t.d. í Danmark, har fleiri útbúgvingar eru á ymiskum stigum.

Úrslitið, sum nevndin kom til, sæst á síðu 30-31. Stutt kann sigast, at útbúgvingin umfatar tað, sum í Danmark kallast:

Tekstilassistent
Konfektionsassistent og
Tricotageassistent.

Ikki varð mettt, at neyðugt verður við 3 ymiskum útbúgvingum, sum á nógvum økjum eru samanfallandi, men at gera eina útbúgving, sum hóskar til viðurskiftini og rávørurnar í Føroyum. Næmingarnir kunnu á henda hátt fáa eitt gott handverksligt og tekniskt grundarlag til antin at fara beinleiðis í eitt produktiónsvirki ella fara til hægri útbúgving, t.d. á listaskúla. Sakkøn fólk, sum nevndin hevði samband við, metti hetta vera eitt skilagott uppskot viðvíkjandi bygnaði og innihaldi.

Á síðu 32 sæst ein talva við teimum donsku útbúgvingunum á økinum.

Um hetta uppskotið verður góðtikið, er ætlanin at seta eina nevnd við serkønum fólki til at gera uppskot um lesiætlanir o.a.

STAD:
.....

LSF metir, at Sandoyggjin kundi verið eitt hóskandi pláss fyrri eina slíka útbúgving. Listaskúlin, sum koyrdi sum ein roynd í nøkur ár, var á Sandi, og kundi henda útbúgving verið sett í staðin.

Um ikki nóg mikið av lærarum kann fáast, kunnu ferðalærarar nýtast.

.....

**FYRIBILS UPPSKOT TIL EINA
2-ÁRA-ÚTBÚGVING RÁVØRUR, VØGERÐ OG TILVIRKING
Á TEKSTIL-ØKINUM**

- *****
- BYRJUNARTÍÐ:** August 1988.
- STAD:** Á Sandi.
- NÆMINGATAL:** Max. 12 næmingar.
- TÍÐ:** 2 ár.
- PRÓGV/STØÐI:** Útbúgvingin endar við einari próvtøku í teimum ástøðiligu lærugreinunum og einari yrkisroynd í teimum starvsligu lærugreinunum. Støðið svarar til t.d. tekniskir assistentar.
- UPPTØKUKRØV:** Ætlanin er, at næmingarnir skulu taka eitt "støðisár" áðrenn, men áðrenn ein endalig ætlan um samskiping av útbúgving fyri tey 16-19-ára gomlu liggur á borðinum, verður hetta ikki gjørt. Ætlanin er fyrst at skipa fyri einum 1/2 støðisári, sum skal vera málrættað móti hesi útbúgving. Tekniski Skúli skipar fyri hesum 1/2 árinum. Ella á Sandi.
- Upptøkukrøvini verða sostatt í fyrstini: 10. flokk + 1/2 støðisár, sum byrjar í januar 198 . Um næmingar hava HF ella líknandi, slepst tó undan hesum.
- BYGNADUR:** Næmingarnir skulu 3 x 2 mánaðar í praktikk. Við tað, at so fá virki eru her á landi á økinum, verður syrgt fyri, at næmingarnir sleppa til t.d. Íslands, Noreg, Danmarkar o.l. støð í praktikk. Restina av tíðini - t.e. 3 lestrarhálvur = 1 ½ ár - eru næmingarnir á skúla.
- Hvør lestrarhálva er roknað til 20 vikur á 35 tímar, tá teir eru á skúla, og 20 vikur á 40 tímar, tá teir eru í praktikk.
- Hetta verður tilsamans: 2900 tímar.
Av hesum eru 2100 tímar skúlaundirvísing og 800 tímar eru praktikk.
- Teir 2100 skúlatímarnir verða býttir í 3 bólkar:
- 600 tímar til undirvísing í almennum lærugreinum,
300 tímar til undirvísing í handils-lærugreinum og
300 tímar til undirvísing í tekniskum lærugreinum.
- 900 tímar eru so til yrkisundirvísing á skúlanum - bæði ástøðilig og starvslig undirvísing og saman við teimum 800 tímum í praktikk, verða hetta 1700 tímar tilsamans.
- LÆRUGREINIR:** Tær almennu lærugreinirnar:
- ENSKT, ROKNING/STØDDFRØÐI, EVNAFRØÐI, KUNNING/
FØROYSKT, UMHVØRVISLÆRA, SAMFELAGSLÆRA.

Tær handilsligu lærugreinirnar:

"PRODUKTIONSPLANLÆGNING/STYRING", KVALITETS-
OG DRIFTSKONTROL", DRIFTSØKONOMI, KALKULA-
TION, DATALÆRE.

Tær teknisku lærugreinirnar:

MASKINLÆRA, APPARATUR, LABORATORIUTEKNIKK.

Tær yrkisligu lærugreinirnar.

RAVØRUR: Tekstiltægrar, tógv, klæði, skinn, lit-
evni, kemikaliir, evnalæra o.a.

VIÐGERÐ: Royting, vasking, napping, spinning,
veving, binding, seyming, stoffprent,
liting, eftirviðgerð o.a.

TILVIRKING: Tekning, kompositiún, tilskering, mo-
dellkonstruktión, design, konfektión,
trikotaga, formgeving o.a.

Framhaldandi útbúgving:

Seinri kann skúlin skipa fyri skeiðvirksemi
á økinum sum framhaldandi útbúgving.

Aðra staðni:

Framhaldandi útbúgving kann fáast í øðrum
londum, sum t.d. Danmark og Týskland,
har skúlar eru, sum geva framhaldandi
útbúgving í fleiri ættir:

Produktiúnlinjir til teknikarastig og tekstil-
ingeniør.

Modelkonstruktørlinjur

Designlinjur

Listalinjur.

29. mai 1984

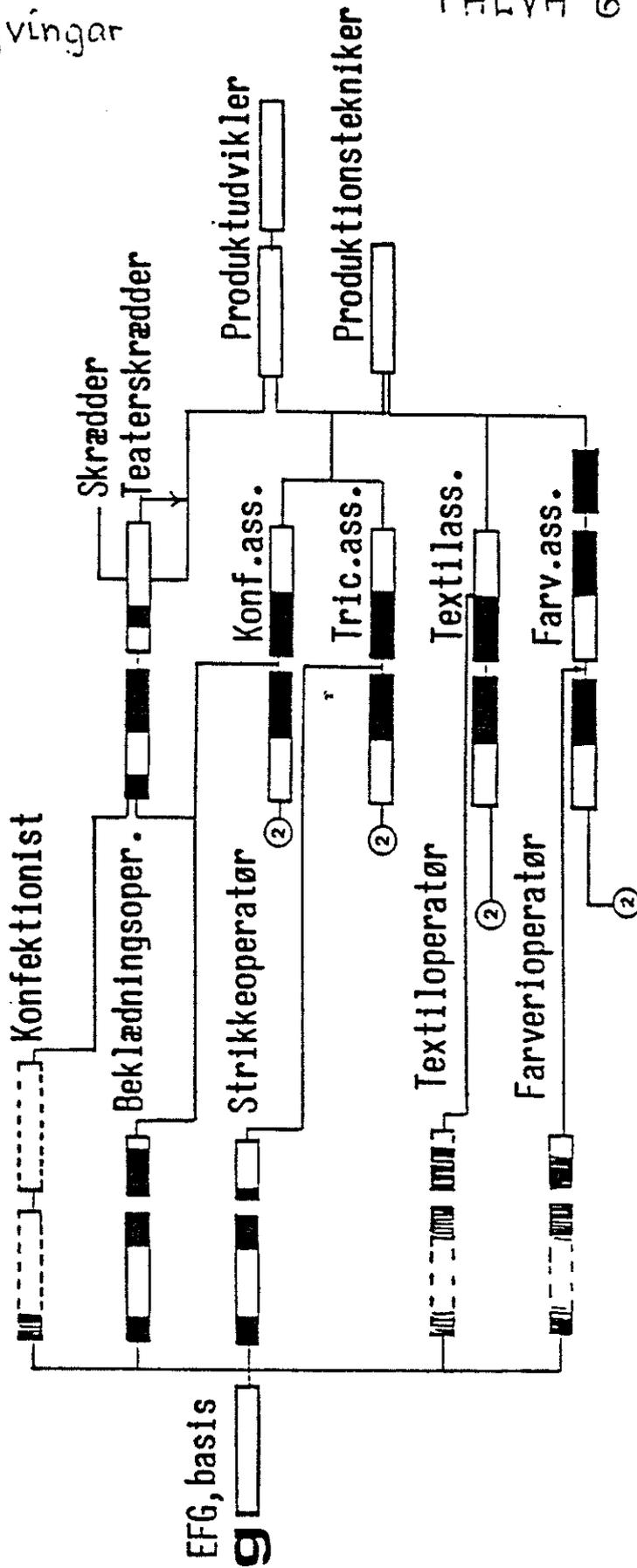
Niels á Velbastað,
Hentzar Ellingsgaard,
Gunvør Hoydal.

TALVA 6

Tekstilútbügingar i Danmark

BEKLÆDNINGS- og TEKSTILUDDANNELSER

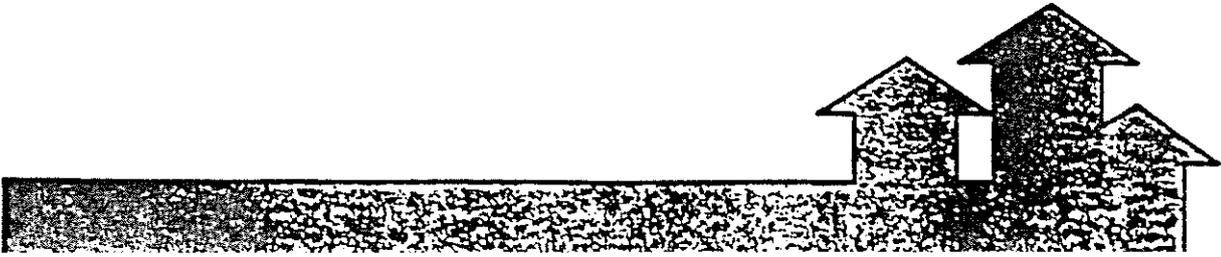
UDDANNELSES DIAGRAM



ANM:
1. De punkterede uddannelser er ikke startet pr. november 84. Konfektionistuddannelsen er under planlægning.
Textiloperatør og farveriooperatør ventes startet 1 -86.

2. Der er også andre adgangsvæje.

et år på skole
 et år uden for skole



HEILSUÚTBÚGVINGAR

Sjúkrasystraútbúgving er einasta heilsuútbúgving, sum vit hava í Føroyum, men tørvur verður óivað á útbúgvingum á ymiskum stigum og á ymiskum økjum innan fyri hesar útbúgvingar.

Á síðu 39-41 eru ymiskar talvur yvir útbúgvingar í Danmark. Hvussu vit í Føroyum skulu skipa hesar útbúgvingar, er ikki greitt enn, men tó er nú so stórur tørvur á røktarum, at ein nevnd er sett at skipa fyri eina fyribils útbúgving av røktarum, sum skal byrja á heysti 1987. Peningur er avsettur á fíggjarlógini til hetta.

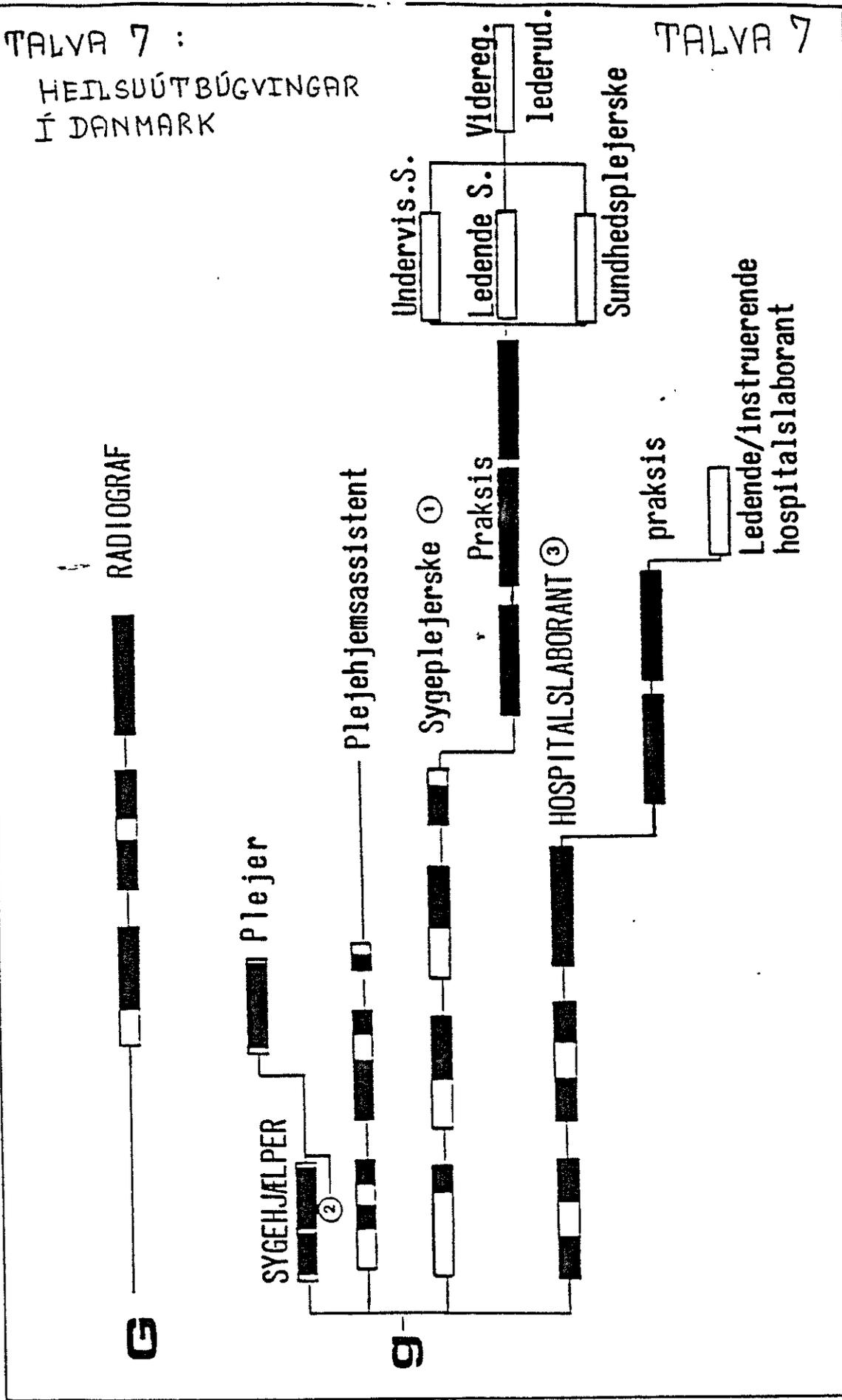
Henda útbúgving fer óivað at fylgja tí dansku skipanini, soleiðis at næmingarnir fyrst taka eitt ár, sum er á støði sum sjúkrahjálparar og síðani 8 mánaðar til røktara.

Henda útbúgving verður í Tórshavn á sjúkrasystraskúlanum. Røktaraútbúgvingin krevur eitt neyvt samstarv við eina psykiatriska deild, og ein slík finst bert í Tórshavn.

Seinri kundi hugsast at gjørt varð eitt uppskot til eina heildarætlan av útbúgving á heilsuøkinum, sum hóskaði til tann komandi tørvin í Føroyum.

UDDANNELSES DIAGRAM

PLEJEUDDANNELSER OG HOSPITALSLABORANT



ANM:

1. Fordelingen af teori/praksis varierer - men teorien omfatter 45% af de 161 uger
2. Sygehjælperne får en vis rabat i plejehjemsassistentudd. - noget afhængig af den stedlige uddannelsesplanlægning
3. Der er interne klinisk-kemisk, blodbank- og histo-cytolaborant.

et år på skole

et år uden for skole

TALVA 8 : HEILSUÖTBÜGVINGAR Í DANMARK
(ARBEIÐSÖKI)

1. meginregla: ÖTBÜGVINGAR VÍÐ EINUM BREIÐUM VIRKISÖKI, MEN VÍÐ
AVMARKAÐUM OG HANDAHOVSLIGUM ARBEIÐSUPPGÁVUM.

	EGIÐ HEIM	RÖKTARHEIM	SJÚKRAHÚS
MONGD TILSAMANS: UMSORGAN, RÖKT OG SJÚKRARÖKT.			
	HEIMAHJÁLPARAR	SJÚKRAHJÁLPARAR	

2. meginregla: ÖTBÜGVINGAR VÍÐ EINUM AVMARKAÐUM, MEN SERSTÖKUM
VIRKISÖKI, SUM FEVNIR UM FYRI EIN PART SJÁLVSTÖÐUDAR
ARBEIÐSUPPGÁVUR.

	EGIÐ HEIM	RÖKTARHEIM	SJÚKRAHÚS
		RÖKTARAR	

3. meginregla: ÖTBÜGVINGAR VÍÐ EINUM AVMARKAÐUM SETANARÖKI,
SUM FYRI EIN PART FEVNIR UM SJÁLVSTÖÐUGAR ARBEIÐS-
UPPGÁVUR.

	EGIÐ HEIM	RÖKTARHEIM	SJÚKRAHÚS
		RÖKTARHEIMS- ATSTÖÐARI	

YVIRLIT YVIR TÆY VANIÐU SAMSTARVSÖKINI MIÐLUM FAKBÓLKARNAR Í
 Í SOSIAL- OG HEILSUSKIPANINI Í DANMARK.

HEIMARÖKTIN

SJÓKRASYSTRAR	DYU
HEIMAHJÁLPARAR	SOC.
"BESKÆFTIGELSEVEJL."	DFE
ERGOTERAPEUTAR	DYU
FYSIOTERAPEUTAR	DYU

RØKTARHEIM

SJÓKRASYSTRAR	DYU
SJÓKRAHJÁLPARAR	DFE
RØKTARAR	DFE
RØKTARHEIMSATSTÖÐARI	DFE
"BESKÆFTIGELSEVEJL."	DFE
ERGOTERAPEUTAR	DYU
FYSIOTERAPEUTAR	DYU
ØKONOMUR	DFE

SJÓKRAHJÓÐ

SJÓKRASYSTRAR	DYU
SJÓKRAHJÁLPARAR	DFE
RØKTARAR	DFE
"BESKÆFTIGELSEVEJL."	DFE
RADIOGRAFAR	DYU
ERGOTERAPEUTAR	DYU
FYSIOTERAPEUTAR	DYU
FÖTTERAPEUTAR	DFE
HOSPITALSLABORANTAR	DYU
ØKONOMUR	DFE

DFE = Direktoratet for erhvervsuddannelserne

DYU = Direktoratet for videregående uddannelser

SOC. MIN. = Socialministeriet

Heilsubútgávgangarnar eru fluttar frá
 "Indenrigsministeriet" til "Undervisningsministeriet" 1. Jun. 1984

ætláunin er at gera heimhjálpapar til eina EFB-út
 búgving undir DFE.

SJÓMANSÓTBÓGVINGAR

TILMÆLI UM ÓTBÓGVINGAR

OG BÝTI AV SKÓLUM HESUM VIÐVÍKJANDI

Upprit í sambandi við verandi og komandi sjómansútbúgvingar og teir skúlar, sum eiga at fremja hesar útbúgvingar.

Sjómansútbúgvingar í dag kunnu býttast í 2 partar. Annar parturin fer fram á sjómansskúla og umfatar útbúgving til skipsførara, skipara, heimaskipara, skipskokk, radiotelefoni við telex og dugnaskaparroyndir í sigling. Allar hesar útbúgvingar verða framdar sambært løgtingslóg nr. 65 frá 5. juni 1984 við seinni broytingum. Í somu lóg er álagt landsstýrinum at reka vénjingarskip til nevndu útbúgvingar, og verður hetta gjørt í samráð við Vaktar- og bjargingartænastuna.

Hin parturin fevnir um útbúgving av motorpassarum, maskinistum og maskinmeistarum umframt dugnaskaparroynd í motorpassing og verður hetta framt, undantikið motorpassarar, sambært ríkislóg nr. 197 frá 24. mai 1972. Tann fyrisitingarligi parturin verður umsitin av Landsskúlafyrisitingini í samstarvsavtalu við Direktoratet for Søfartsuddannelsen.

Verandi skúlar, sum í dag fremja hesar útbúgvingar eru:

Føroya Sjómansskúli, Tórshavn
 Føroya Maskinskúli, Tórshavn
 Klaksvíkar Sjómansskúli, Klaksvík og
 Tekniski skúlin í Klaksvík.

Á nevndu skúlum fara fram fyrireikingar til:

Føroya Sjómansskúli:	Skipsførarar	3 ár
	Skiparar	1 ár
	Heimaskiparar	½ ár

Harumframt fara fram dugnaskaparroyndir í sigling umframt eftirútbúgving av sjómonnum sambært STCW-samtyktini.

Føroya Maskinskúli:	Maskinmeistarar	1½ ár
	Maskinistar	½ ár
	Motorpassarar	½ ár (henda útbúgving byrjaði 2/2-87).

Klaksvíkar Sjómannsskúli: Skiparar 1 ár
 Heimaskiparar ½ ár

Harumframt verður havt grundskeið fyri skipskokkar sum varir ½ ár, radiotele- foni við telex og dugnaskaparroyndir í sigling.

Tekniski skúlin Maskinistar ½ ár
í Klaksvík:

Sambært altjóða krøv og eftir tí tørvi, sum vinnulívið í dag hevur, verður neyðugt at gera ymiskar broytingar í verandi útbúgvingar- mynstri umframt at skapa nýggjar útbúgvingar.

Hetta arbeiði er partvíst gjørt, men enn er nógv eftir. Miðjað hevur verið ímóti at hava ein ávísan bygnað í útbúgvingum og at býta nýggjar útbúgvingarmøguleikar til allar verandi skúlar um- framt at havt hevur verið í huga at nýggjar útbúgvingar eiga at leggjast um alt landi.

Tær broytingar, sum eru framdar hava ført við sær vaksandi virk- semi á skúlunum, meðan aðrar nýskipanir, sum ikki enn eru settar í verk, kunnu føra við sær minkandi virksemi á ávísnum skúlum, um ikki rætt verður atborið ella nakað annað kemur í staðin.

Virksemið á Føroya Sjómannsskúla hevur verið vaksandi við tí stóra næmingatalinum, sum har er, umframt at eftirútbúgving av sjómonnum er vorðin ein týðandi táttur eftir at krøvini til vinnubrøvini skulu lúkast sambært STCW-samtyktina.

Á Føroya Maskinskúla hevur virksemið verið vaksandi, orsakað av tí økta næmingatalinum og nú við motorpassaraútbúgvingini, hóast niðurskurð av ríkisjáttanini, og hevur Landsstýrið tí tikið størsta partin av tí fíggjarligu byrðuni (samanber fíggjarlógina 1987).

Virksemið á Klaksvíkar Sjómannsskúla er eisini økt við tí stóru næmingatilgongdini og samanleggingini av skiparaskúla og kokka- skúla.

Á Tekniska Skúlanum í Klaksvík er virksemið viðvíkjandi maskin- istum tað sama, men hetta broytist í komandi ári. Komast skal nærri inn á hetta seinni.

Tær broytingar, sum nú eiga at vera framdar eru hesar:

1. Stovnsetan av sjóvinnuskúla í Føroyum.
2. Víðkaða maskinmeistararoyndin og bygging av maskinskúla í Føroyum.
3. Víðkan av skiparaútbúgvingini.
4. Víðkan av skipskokkaútbúgvingini.
5. Stovnsetan av verkstaðarskúla í Føroyum.

Fyri at fremja omanfyrinevndu útbúgvingar er neyðugt at byggja 2 skúlar aftrat, umframt at neyðugar umvælingar og broytingar verða gjørdar á núverandi skúlum.

Í teimum føri har møguleiki ikki er fyri bygging eigur at vera funnið frám til hóskandi hølir, sum kunna hýsa tí virksema, ið er ætlað hesum útbúgvingum.

Sjóvinnu-
skúlin:

Í sambandi við tað álit, sum er samtykt av Landskúlaráðnum, 3. februar 1987, kann ein sjóvinnuskúli liggja so at siga allastaðni her á landi. Tann besta loysnin er at byggja ein skúla, sum er umleið 2.700 m² til støddar og í einum umhvørvi, sum hóskar einum kostskúla av hesum slag.

Landsskúlafyrisitingin hevur gjørt ymiskar kanningar av verandi bygningum í landinum.

Kanningarnar eru gjørdar so hvørt kommunir og einstaklingar hava bðið seg fram við einari ella aðrari loysn.

Teir møguleikar, sum hava verið umhugsaðir eru í Vágum, á Tvøroyri, við Áir og í Klaksvík. Eisini hava onnur uppskot verið frammi, men Landsskúlafyrisitingin hevur valt at fylgja tilráðingini frá arbeiðsbólkinum sum legði álitid fram.

Hetta merkir, at av nevndu møguleikum verður mett, at best hóskandi høli til hetta endamál er bygningurin hjá N.J. Mortensen á Tvøroyri.

Í hesum bygningi gerst møguleiki at reka ein skúla samsvarandi ætlaðu útbúgvingini. Bygningurin má

sigast at vera væl egnaður, tá havt verður í huga tann broyting sum fer fram á havnaøkinum, har størsta virkseimi í nánd og í hesum bygningi verður flutt til nýggja havnaøki á Drelnesi.

Samlaða gólvviddin í hesum høli er omanfyri 3000 m².

Møguleikin við at leggja sjóvinnuskúlan í Vágum kann bert fremjast við nýbygging.

Bygðaráðini í Vágum hava boðið ymiskar møguleikar, men hetta ber í sær, at skúlin ikki kann rekast sum ein eind, men bert við nógvum smærri fyribilshølum í ymiskum bygðum í Vágum og við tí treyt, at Hotel Vágar kann hýsa næmingunum.

Ein loysn sum ikki verður mett í tráð við ætlaðu útbúgvingina.

Í Klaksvík hevur verið talan um at byggja eina hædd omaná verandi sjómansskúla. Henda loysn verður rátt frá, við tað, at ein mógulig hædd aftrat, bert gevur møguleika fyri innivist til í mesta lagi 36 næmingar, meðan eingin loysn er fyri øðrum hølum til skúlastovur, arbeiðsrúm og tílíkt uttansó, at verandi virkseimi á skúlanum verður darvað.

Virkseimið á Klaksvíkar Sjómansskúla ger, at brúk er fyri øllum skúlanum sum er, og harumframt verður tað ikki mett skilgott við skiparaskúla, kokkaskúla og sjóvinnuskúla á sama stað.

Eftir er so møguleikin við Alv-skúlanum við Áir, men her hevur tað ikki eydnast at fáa møguleikan fyri at kanna henda skúla nærri. Annars sigst bygningurin at verða í ringum standi, og kann í mesta lagi hýsa 25 næmingum.

Um so var, at hesin skúli kundi verið nýttur, so er neyðugt at leggja saman við eldsløkkingarskúlanum og gera nýtlu av felags hølum. Tó kemur hetta ikki at nækta tað, sum álitid byggir á.

Harumframt hevði tað gjørst neyðugt at funnið aðrar loysnir við Alv-skúlanum og Sløkkiskúlanum. Tess vegna verður hesin móguleiki ikki settur sum nýtiligur.

Niðurstøðan verður tí tann, at sjóvinnuskúlin undir verandi umstøðum eigur at vera í Suðuroy.

Føroya Maskinskúli: Umstøðurnar hjá Føroya Maskinskúla; soleiðis sum hesin heldur til í leigaðum hølum í Tórshavn, mugu sigast at vera av teimum ringastu.

Tess vegna er neyðugt at nýggjur skúli verður bygdur sum skjótast.

Samtykt er, at byggja-skúla úti við við Marknagilsvegin. Henda samtykt stavar frá 1982, har landsstýrið í prinsippinum tekur undir við byggingini á matr. nr. 1173.b. í Tórshavn. eftir ynski frá sjálvsognarstovninum Føroya Maskinskúli.

Av ymiskum orsøkum, sum ikki skal greiðast frá her (sí frágreiðing um Føroya Maskinskúla II frá 20/2-1986) er byggimálið ongantíð framt.

Nú talan er um at fara yvir til blokkstuðulsskipan, samstundis sum útbúgvingin til maskinist- og maskinmeistara verður broytt, verður virksemið skúlans alsamt at vaksa.

Motorpassaraútbúgvingin er byrjað og vónandi kann farast undir víðkaðu maskinmeistararoyndina í august í ár. Hetta, treytað av, at leigumál fäst við handilsfyrirøku í Tórshavn, er aftur ein fyribilsloysn.

Mælt verður tí til, at maskinskúlin verður bygdur í Tórshavn sum eitt framhald av verandi tilbyggingi av Føroya Sjómansskúla.

Við at lata sjómansskúlan og maskinskúlan húsast undir somu lon, verða rakstrarútreiðslurnar væl minni.

Kostnaður til slíka bygging verður væl bíligari enn at byggja alt fyri seg. Við at leggja hesar báðar skúlar saman sleppst undan at byggja nýggja matstovu. Eisini er økið vælegnað til víðari útbygging, soleiðis sum upprunaliga var ætlað í sínari tíð.

Soleiðis sum gongdin er í øðrum norðanlondum, eru fleiri dømir um samanleggjan av júst hesum báðum skúlum, so hetta er ein skilagóð loysn.

Felags lærarar er eisini ein fyrimunur, og eftir-útbúgving av sjómonnum við nýtslu av tekniskari útgerð sum simulator og EDV-útgerð kann leggjast á einum stað.

Mælt verður til, at landsstýrið letur Landsskúla-fyrisitingina fara undir detailprojekt til slíka bygging.

Skipara-
útbúgving:

Sambært ta broyting sum verður framd í lógini um manning av skipum og sjóvinnulógini, umframt ta sannroynd, at tíðin til skipara er ov stutt, verða fyrireikingar gjørdar at víðka tíðina til 18 mánaðir.

Fyri at fremja slíka útbúgving er ikki neyðugt við fleiri skúlum, men kemur hetta at ávirka virksema á Klaksvíkar Sjómannsskúla soleiðis, at skúlin fær fleiri næmingar.

Hesin skúli, sum í fleiri ár hevur havt ov fáar næmingar, er nú nógv vaksin, og kemur í framtíðini saman við kokkaútbúgvingini at vera nýttur í størst móguligan mun.

Skipkokka-
útbúgvingin:

Útbúgvingin fyri skipkokkar er um at vera lögð í fasta legu og fyri at náa hetta mál, eru umvælingar gjørdar á Klaksvíkar Sjómannsskúla á tann hátt, at nú húsast skiparaskúli og kokkaskúli undir somu lon.

Henda loysn hevur roynst væl, og verður nú umhugsað at víðka skipkokkaútbúgvingina, soleiðis at henda

lúkar tey krøv, sum verða sett í øðrum norðanlondum og sjóvinnulógini.

Mælt verður til at henda skipanin á Klaksvíkar Sjómansskúla kann halda áfram.

Verkstaðar-
skúlin:

Sambært teimum broytingum, sum gerast skulu í maskinist- og maskinmeistaraútbúgvingini verður ein av avleiðingunum, at maskinistútbúgvingin, sum í dag er á Tekniska Skúla í Klaksvík verður hildin fyri seinastu ferð nú í 1987. Hetta merkir, at próvtøka til maskinist í Klaksvík verður fyri seinastu ferð í juni í ár.

Næmingatalið í Klaksvík til maskinist er í lötuni 25 og hevur í fleiri ár ligið upp í móti 20 næmingum.

Motorpassaraútbúgvingin kann fyri ein part betra støðuna, men her skulu íløgur gerast til motorrum.

Verkstaðarskúli hevur ikki verið royndur í Føroyum fyrr, men royndir aðrastaðni vísa, at fleiri og fleiri av teimum, sum ætla sær til maskinmeistara fara henda vegin.

Mælt verður tí til, at ein verkstaðarskúli verður settur á stovn á Tekniska Skúlanum í Klaksvík. Møguleikarnir mugu metast at verða góðir, nú skúlin er við at byggja út.

Niðurstøðan:

Við teimum broytingum og nýskipanum sum í dag verða fyrireið í Føroyum og saman við øðrum møguleikum innan vinnuskúlar umframt tey tilmælir og álit, sum eru fingin til vega, verður her við mælt til, at innan sjómansútbúgvingar verða skúlar og útbúgvingarmøguleikarnir býttir upp soleiðis:

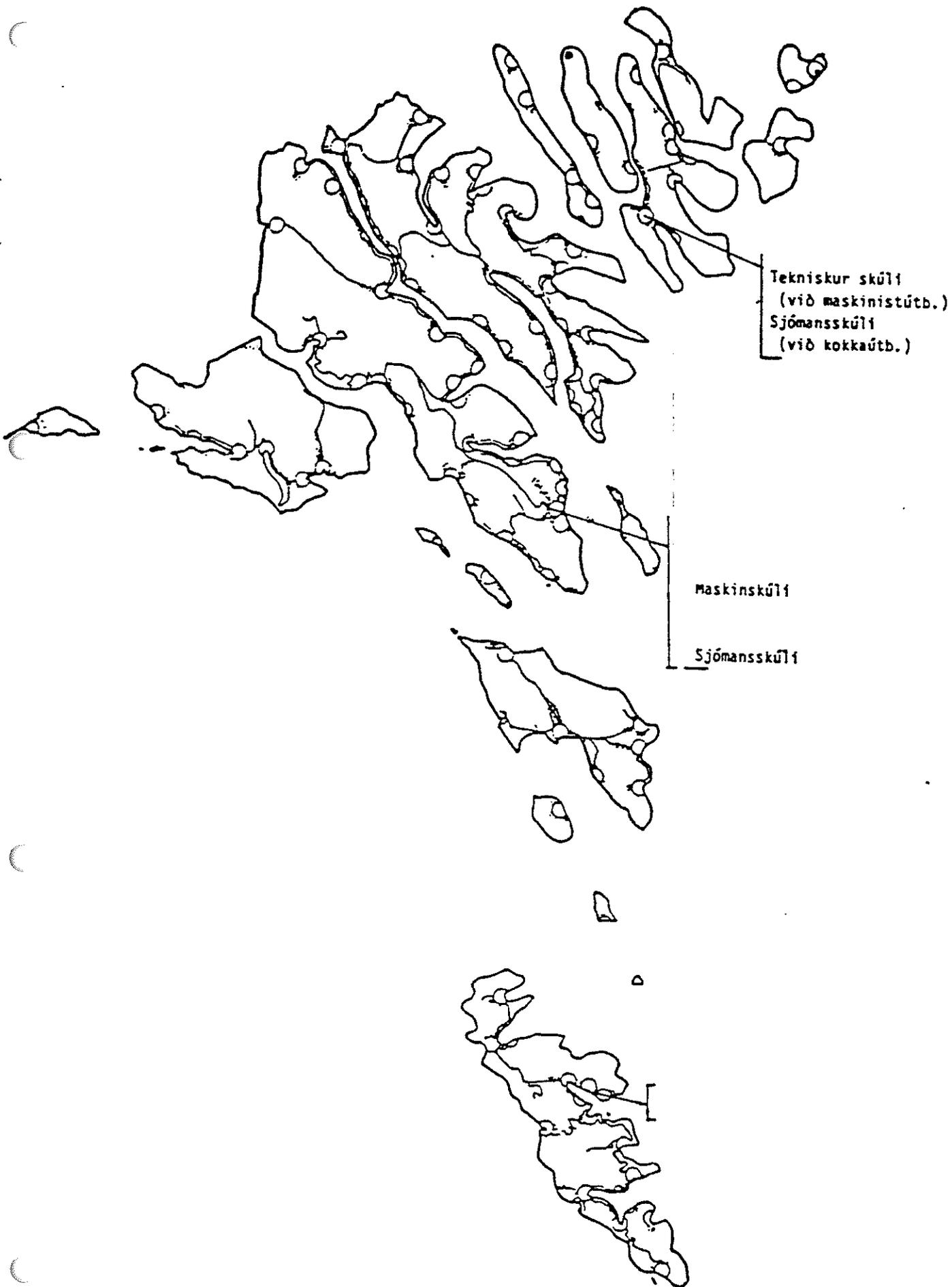
1. Tilbyggingin av Føroya Sjómansskúla verður gjørd liðug sum skjótast.

2. Sjóvinnuskúli verður settur á stovn í Suðuroy.
 3. Maskinskúli verður lagdur sum eitt framhaldandi byggiverk av Føroya Maskinskúla.
 4. Á Klaksvíkar Sjómannsskúla verður framhaldandi skiparaskúli og skipskokkaskúli.
 5. Verkstaðarskúli verður settur á stovn á Tekniska skúlanum í Klaksvík.
 6. Motorpassaraútbúgvingin verður løgt aðru hvørja ferð á Føroya Maskinskúla og Tekniska Skúlanum í Klaksvík.
 7. Neyðugar fyrireikingar verða gjørdar til lögtingslóg um maskinmeistaraútbúgving og at almennur maskinskúli verður settur á stovn í Tórshavn.
- ∞ Hjaløgdu strikumyndir vísa hvussu sjómansútbúgvingar fara at síggja út, eftir at neyðugar broytingar eru framdar í lógum, kunngerðum og reglugerðum.

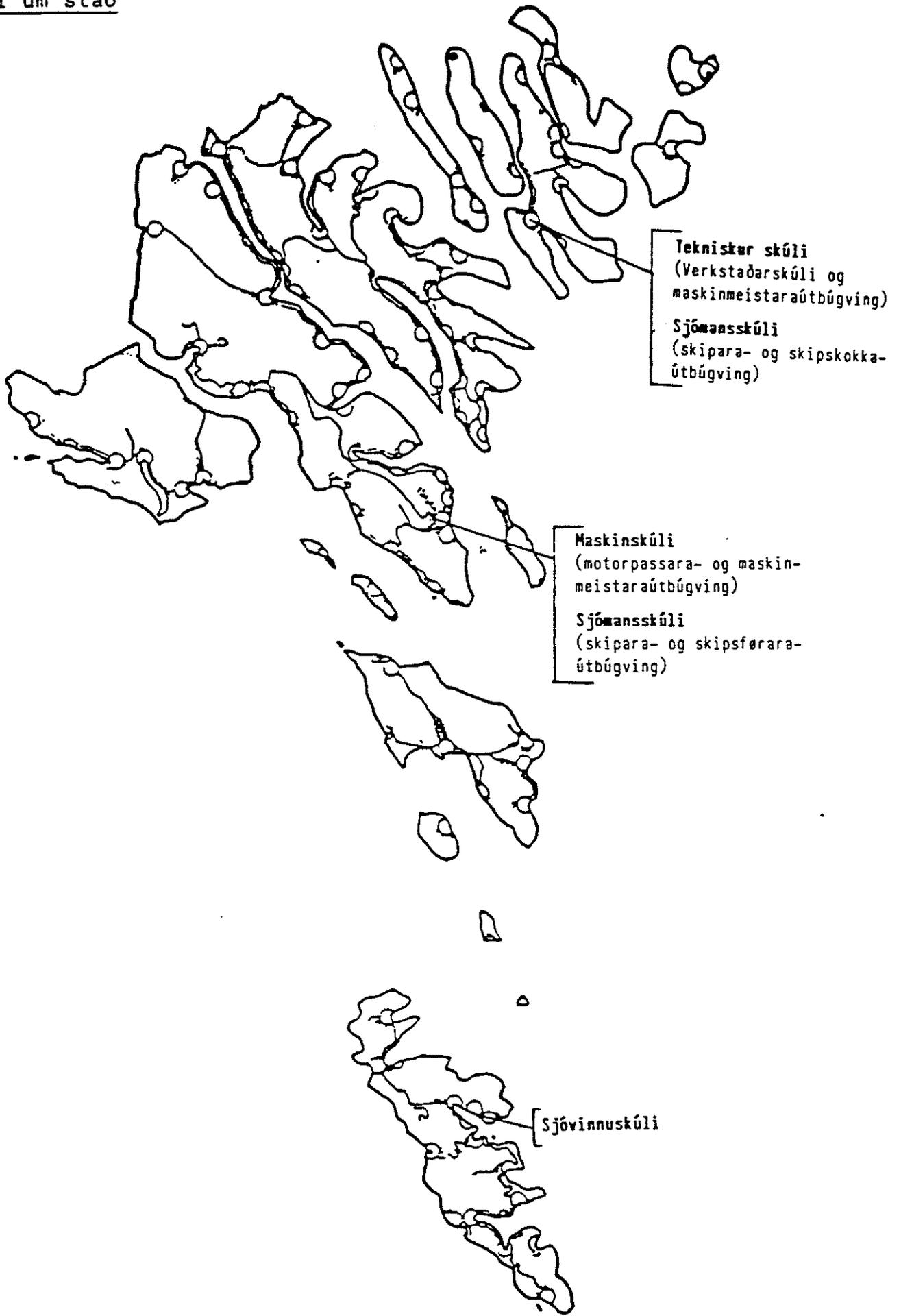
Landskúlafyrisitingin

16. februar 1987

K.P.M.



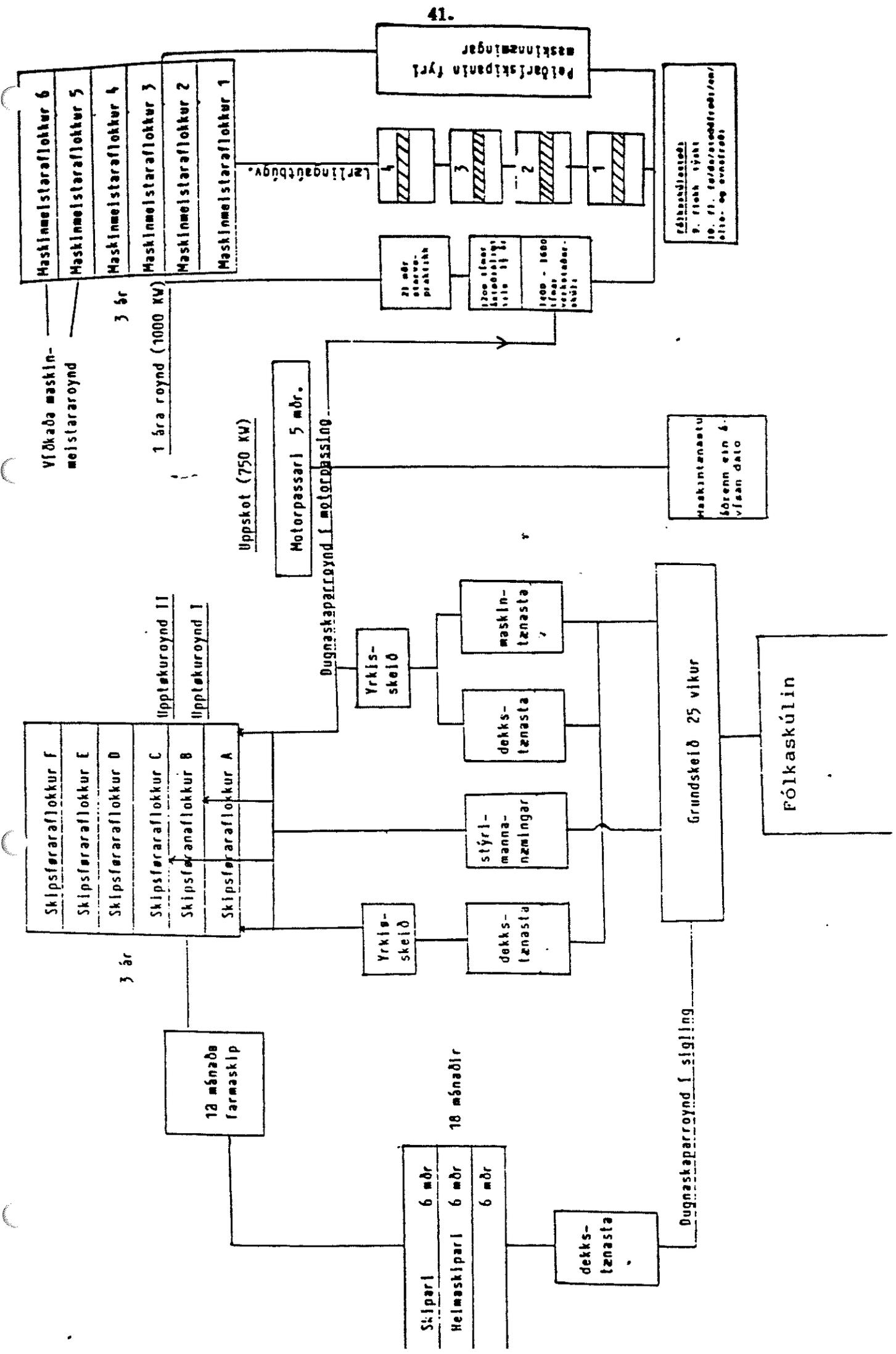
Tilmæli um stað



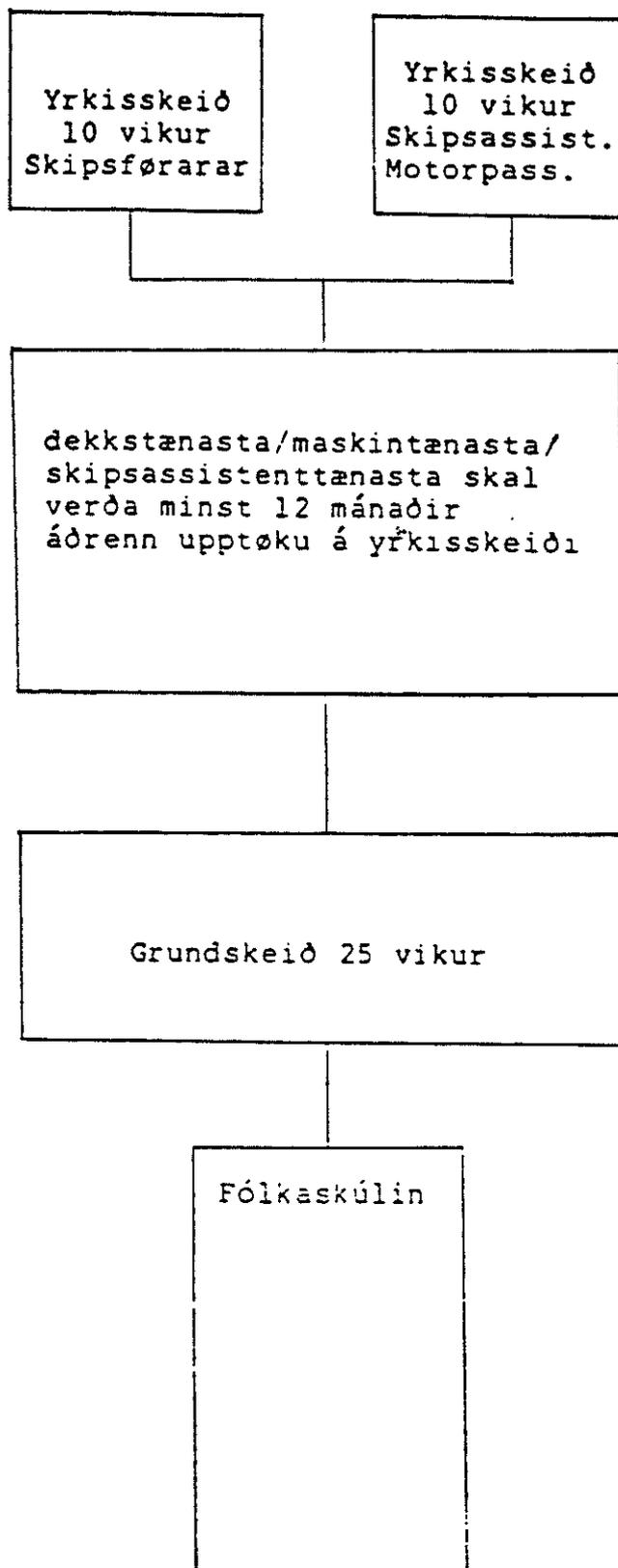
Teknistur skúli
(Verkstaðarskúli og
maskinmeistaraútbúgving)
Sjómansskúli
(skipara- og skipskokka-
útbúgving)

Maskinskúli
(motorpassara- og maskin-
meistaraútbúgving)
Sjómansskúli
(skipara- og skipsfærara-
útbúgving)

Sjövinnuskúli



Bygnaður á sjóvinnuskúla



MATRÓSUR/DEKKARI

SKIPSATSTÖÐARI ELLA MOTORMADUR

Royndur
matrósur ella dekkari

Royndur
skipsatstöðari

Royndur
motormaður

óroyndur
matrósur
ella
dekkari
18 mór

óroyndur
skipsat-
stöðari
18 mór

grundskeið
25 vikur

yrkis-
skeið
10 vikur

óroyndur
motormaður
12 mór

SKIPSKOKKUR

kokka-
námingur
23 mór

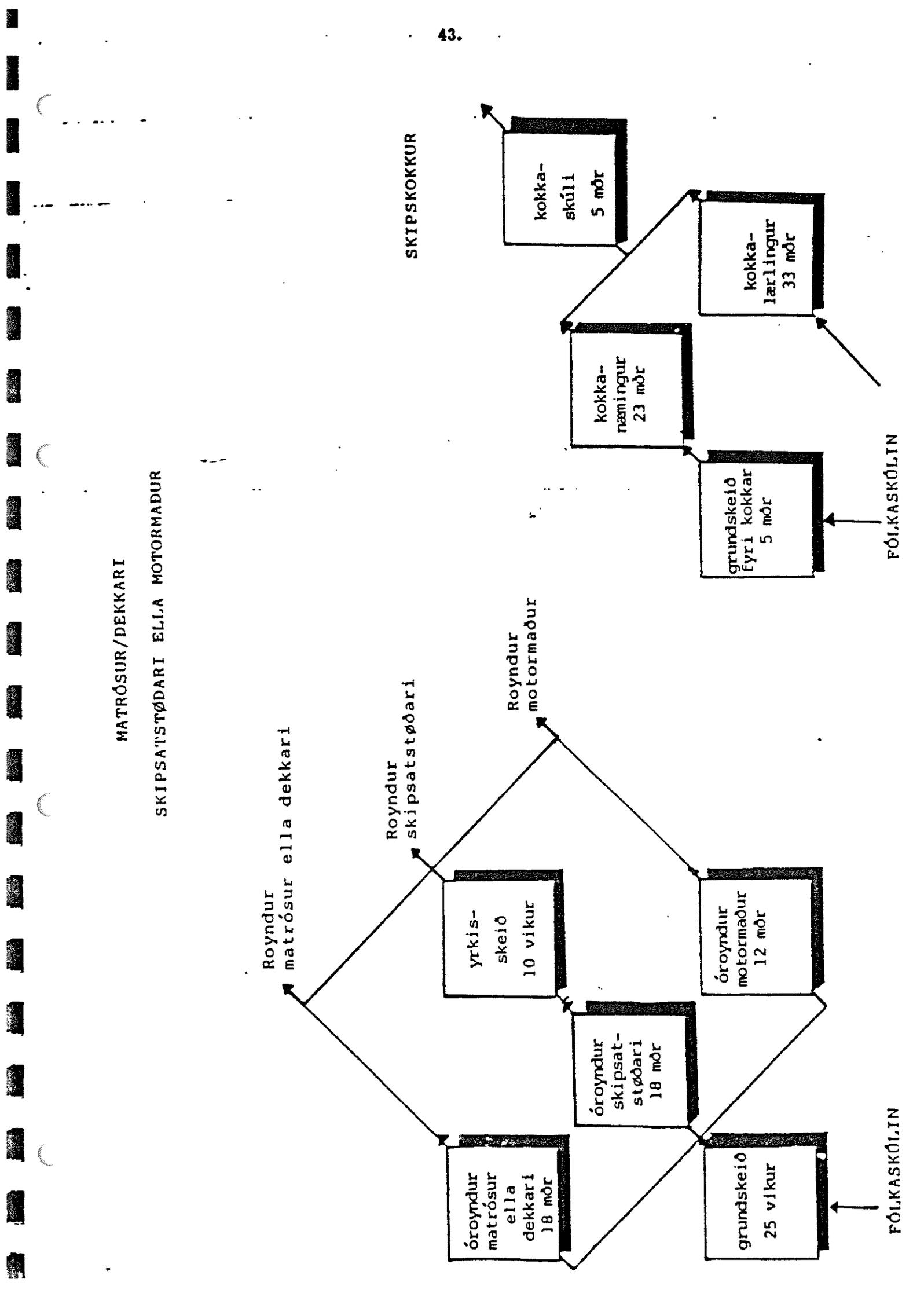
grundskeið
fyri kokkar
5 mór

kokka-
skúli
5 mór

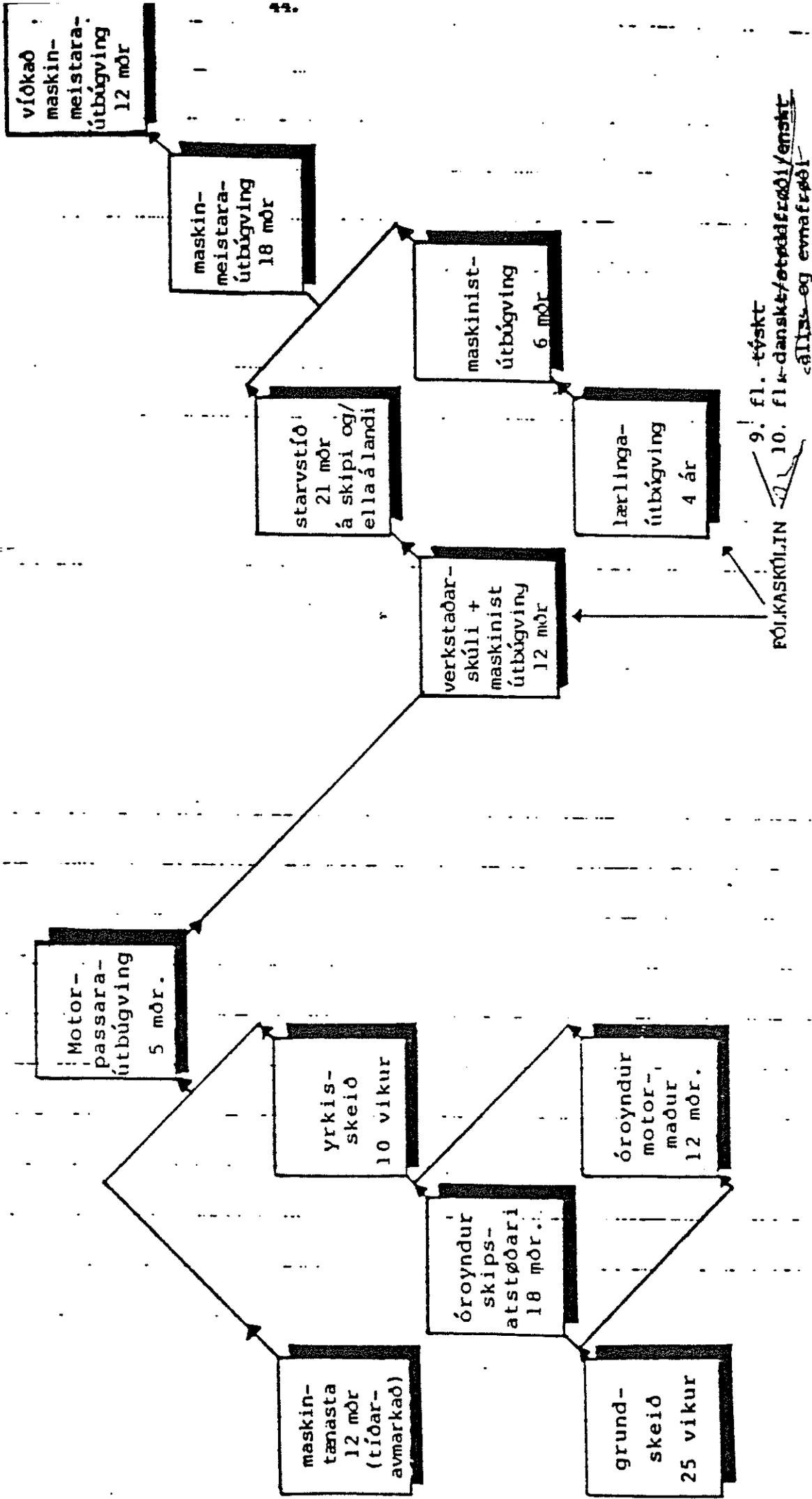
kokka-
lærlingur
33 mór

FÓLKASKÓLIN

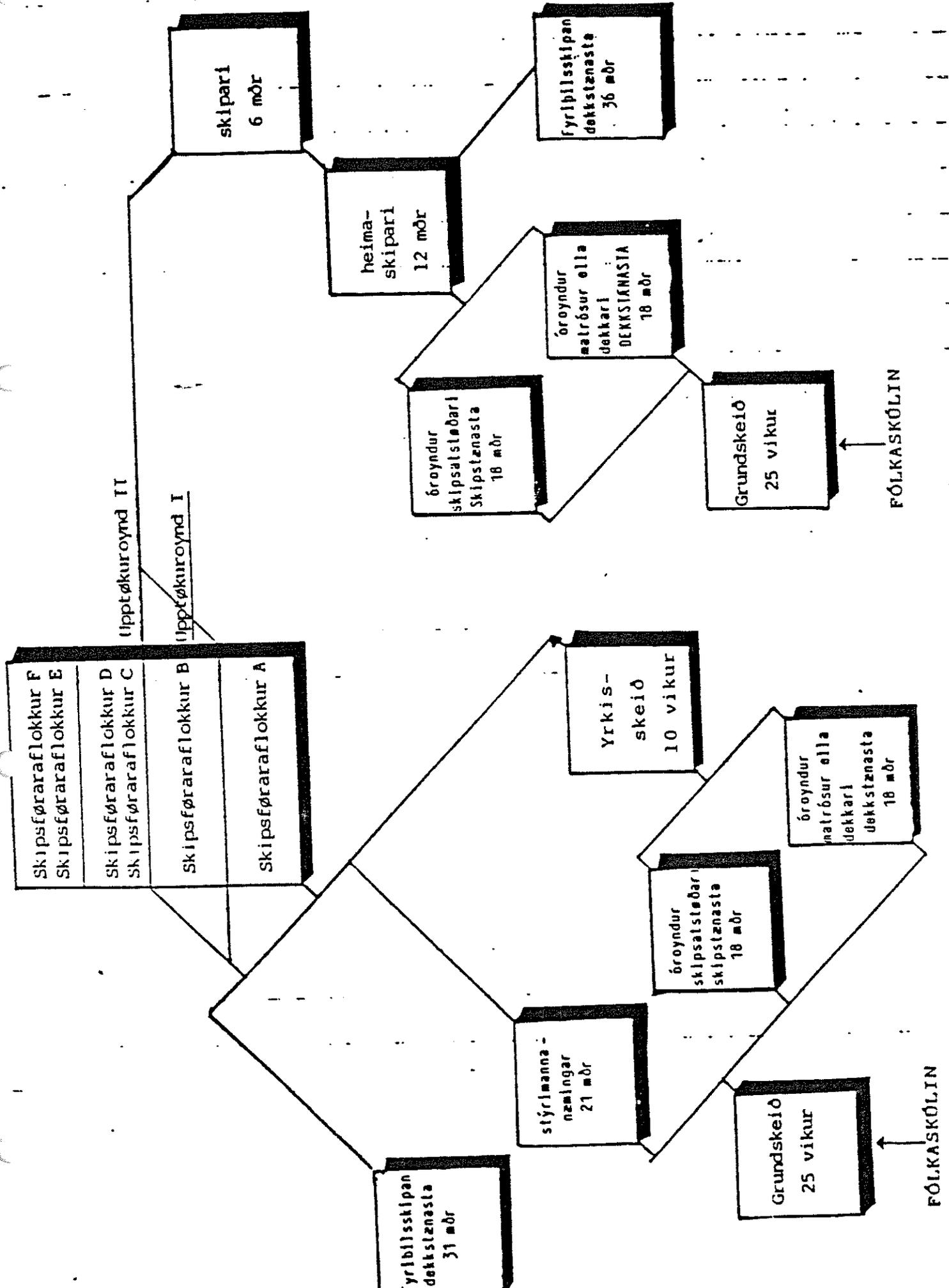
FÓLKASKÓLIN



MASKINYVIRMAÐUR



DEKSYVIRMAÐUR



- Skipsforararaflokkur F
- Skipsforararaflokkur E
- Skipsforararaflokkur D
- Skipsforararaflokkur C
- Skipsforararaflokkur B
- Skipsforararaflokkur A

Ippthokuroynd II

Ippthokuroynd I

Yrblisskipan
dekkstænasta
31 mör

stýrilmanna-
námngar
21 mör

Broyndur
skipstæðari
skipstænasta
18 mör

Yrkis-
skeio
10 vikur

Broyndur
matrósur ella
dekkari
dekkstænasta
18 mör

heima-
skipari
12 mör

Broyndur
matrósur ella
dekkari
DEKSTANASTA
18 mör

Broyndur
skipstæðari
Skipstænasta
18 mör

Grundskio
25 vikur

skipari
6 mör

Yrblisskipan
dekkstænasta
36 mör

FÓLKASKÓLIN

FÓLKASKÓLIN

